

WÓJT GMINY FIRLEJ

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I
KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY FIRLEJ**

(- luty 2022 -)

1. Wstęp.
2. Informacja o projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej i powiązaniach z innymi dokumentami.
3. Założenia i metody opracowania prognozy oddziaływania na środowisko.
4. Przewidywane metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej i częstotliwość jej przeprowadzania.
5. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.
6. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej:
 1. Charakterystyka fizyczno-geograficzna gminy
 2. Położenie obszaru gminy Firlej w stosunku do obszaru Natura 2000
 3. Stan środowiska obszaru gminy
 4. Stan środowiska w przypadku braku realizacji postanowień projektu zmiany studium
7. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.
8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. „O ochronie przyrody”.
9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposób w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione w projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej.
10. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 1. Świat zwierząt i roślin oraz różnorodność biologiczna
 2. Ludzie
 3. Środowisko wodne
 4. Powierzchnia ziemi, gleby
 5. Zabytki i dobra materialne
 6. Zasoby surowców mineralnych
 7. Krajobraz
 8. Klimat
 9. Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu zmiany studium gminy Firlej na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
 10. Zestawienie przewidywanych oddziaływań na środowisko poszczególnych terenów wydzielonych liniami rozgraniczającymi.
11. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

12. **Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej.**
13. **Streszczenie w języku niespecjalistycznym.**
14. **Oświadczenie autora prognozy.**

1. Wstęp

Prognoza oddziaływania na środowisko **projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej (wykonana w 2022 r.)**, opracowana została zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 października 2008 r. „O udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko” (Dz.U. 2021, poz. 2373, z późniejszymi zmianami) w ramach opracowywania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Procedurę opracowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko określa cytowana wyżej ustawa „O udostępnianiu informacji o środowisku ...”, zaś podstawę do opracowania prognozy do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy określają przepisy art. 46, art. 51 i art. 52 ww ustawy.

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej opracowana została w formie:

- opisowej
- graficznej – w skali 1:10 000 – odpowiadającej szczegółowości projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej, przedstawionej na ujednoczonym rysunku zmiany studium

Prognoza swoim zasięgiem obejmuje obszar całej gminy Firlej w granicach administracyjnych i dotyczy obszarów określonych uchwałą Rady Gminy Firlej Nr XIX/99/2020 z dnia 30 marca 2020 r.

Zakres przedmiotowy prognozy uzgodniony został z:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie – pismem: z dnia 2 marca 2021 r., znak: WOOS.411.22.2021.MH,
- Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Lubartowie – pismem: z dnia 11 lutego 2021 r., znak: ONS-NZ.700/13/2021.

Zakres opracowania projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej jest zgodny z przepisami art. 9 i art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i przestrzennym (Dz. U. 2021, poz. 741, z późniejszymi zmianami).

2. Informacja o projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej i powiązaniach z innymi dokumentami.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest przepisem gminnym. Studium określa kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczaniu terenów, określa również kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów. Postanowienia studium wyznaczają zasady ogólne realizacji zadań planowania przestrzennego, studium zawiera diagnozę zagospodarowania przestrzennego i określa politykę gminy w zakresie zagospodarowania przestrzennego zwykle w dłuższym czasie.

Do obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej (uchwalonego uchwałą Nr XIV/62/12 Rady Gminy Firlej z dnia 27 marca 2012 r., z późniejszymi zmianami) zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym opracowano projekt jego zmiany.

Zmiana projektu studium, do której wykonano prognozę wyrażona jest w postaci:

- rysunku zmiany studium do którego wykonano:
 - korekty w rysunku studium w skali 1:10 000, polegającej na uszczegółowieniu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wg map ryzyka i zagrożenia powodziowego (2020), wprowadzeniu terenów rozwojowych nowej zabudowy: mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), zagrodowej (RM), letniskowej (ML) oraz o funkcjach mieszanych (MN,ML; RM,ML; RM,MN);
 - terenów zabudowy usługowej (U) w Woli Skromowskiej i Przypisówce;
 - terenów obiektów produkcyjnych i usług komercyjnych (U,P) w Przypisówce;
 - obszarów rolnych na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW (farmy fotowoltaiczne) wraz ze strefami ochronnymi, oznaczonych na rysunku Studium symbolem R/F/ - w Wólce Rozwadowskiej, Czerwonce Gozdów, Serocku, Starym Antoninie;

- o obszarów powierzchniowej eksploatacji surowców w Bykowszczyźnie i Majdanie Sobolewskim;
- tekstu studium – w formie ujednoliconej wraz z wprowadzonymi zmianami.

Projekt zmiany studium wprowadza następujące zmiany w tekście studium (w prognozie oznaczono czcionką koloru niebieskiego):

2. Przedmiot i zakres studium

...

[3]Zmiana studium dotyczy:

- terenów rozwojowych nowej zabudowy: mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), zagrodowej (RM), letniskowej (ML) oraz o funkcjach mieszanych (MN,ML; RM,ML; RM,MN) oznaczonych na rysunku Studium;
- terenów zabudowy usługowej w Woli Skromowskiej i Przypisówce;
- obszarów rolnych na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW (farmy fotowoltaiczne) wraz ze strefami ochronnymi, oznaczonych na rysunku Studium symbolem R/F/ - w Wólce Rozwadowskiej, Czerwoncu Gozdów, Serocku;
- obszarów powierzchniowej eksploatacji surowców w Bykowszczyźnie i Majdanie Sobolewskim;
- opracowania bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- wprowadzenia ustaleń dokumentu Gminnej Ewidencji Zabytków;
- aktualizacji granic obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wg map ryzyka i zagrożenia powodziowego z 2020r;
- zmiana zapisów studium wynikających z ww zmian i aktualnego stanu prawnego.

II. UWARUNKOWANIA DETERMINUJĄCE ROZWÓJ I ZAGOSPODAROWANIE GMINY

2. Uwarunkowania o znaczeniu regionalnym

Waloryzacja krajobrazu kulturowego gminy

...Część z wymienionych obiektów o wartościach kulturowych została objęta ochroną konserwatorską. W rejestrze zabytków województwa lubelskiego znajdują się 2 obiekty, zaś w gminnej ewidencji zabytków (GEZ), przyjętej Zarządzeniem nr 203/17 Wójta Gminy Firlej z dnia 2.11.2017 r. - poza obiektami wpisanymi do rejestru zabytków figuruje 6 obiektów - łącznie do GEZ wpisano 8 zabytków. Obiekty zabytkowe znajdują się głównie w obszarze ośrodka gminnego, największa ilość skupia się na terenie Firleja, a w dalszej kolejności w miejscowościach: Kolonia Sobolew i Wólka Mieczysławska. Na wartości kulturowe gminy wpływa położenie na szlakach komunikacyjnych, które sprzyjało procesom osiedleńczym i cywilizacyjnym na tym obszarze.

Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego - rejestr zabytków nieruchomości „A”:

1) KOŚCIÓŁ PARAFIALNY PW. PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO w Firleju, nr rej. A/920,:

Kościół drewniany konstrukcji zrębowej na masywnej dębowej podwalinie i niewidocznej ceglanej podmurówce. Założony na planie prostokąta zamkniętego trójbocznie z dwoma niższymi kaplicami od pn i pół. Elewacja oszalowana pionowo deskami ściśle przylegającymi do siebie. Ołtarz główny z II poł. XVIII w.

2) CMENTARZ POWSTAŃCZY Z 1863 R, nr rej. A/1008,:

Stan dobry, obecnie istnieją dwa krzyże drewniane, w karcie cm. cztery, cały obiekt ogrodzony płotem drewnianym na ceglanej podmurówce. Kwatery powstańcze ogrodzone niskim płotem drew.

Starodrzew zgodny z kartą cmentarza.

Wykaz zabytków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków (łącznie z obiektami i obszarami wpisanymi do rejestru zabytków nieruchomości „A”):

l. p.	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	ADRES	DATOWANIE	Podstawa ochrony prawnej oraz do włączenia do GEZ		
					Rejestr zabytków	MPZP	Woj. Ewid. Zabyt.
1	FIRLEJ	Cmentarz parafialny rzymskokatolicki w Firleju	Firlej, dz. nr 2008	1804 r.		X	X

2	FIRLEJ	Dzwonnica kościelna przy kościele pw. Przemienienia Pańskiego	Firlej, dz. 222,214	1907 r.		X	X
3	FIRLEJ	Ogródzenie kościoła parafialnego pod wezwaniem pw. Przemienienia Pańskiego	Firlej, dz. 222	1907 r.		X	X
4	FIRLEJ	Krzyż przydrożny koło kościoła parafialnego	Firlej, dz. 222	1768 r.		X	X
5	FIRLEJ	Kościół Parafialny pw. Przemienienia Pańskiego	Firlej, dz. 222	budowa: ok. 1557, 1685, obecny wzniesiono - 1879 / 1880r.	A/920 z 10.07.1986 r.	X	X
6	KOLONIA SOBOLEW	Cmentarz powstańczy z 1863 r.	Kolonia Sobolew, nr ew. dz. 31	1863 r.	A/1008 z 04.07.1990 r.	X	X
7	KOLONIA SOBOLEW	Cmentarz niemiecki (ewangelicki)	Kolonia Sobolew, nr ew. dz. 252	lata 1880r., mogiły II poł. XIX w.		X	X
8	WÓLKA MIECZYŚLAWSKA	Cmentarz wojenny Austr. - Węgierski	Wólka Mieczysławska, nr ew. dz. 232/234	1914-1918 r.		X	X

Do Gminnej Ewidencji Zabytków wpisano 253 stanowiska archeologiczne. Nie ma stanowisk archeologicznych znajdujących się w rejestrze zabytków. Zdecydowana większość stanowisk archeologicznych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Firlej, została odkryta podczas badań powierzchniowych przeprowadzonych w latach 1991, 2002, 2004 i 2006 r. w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

Kierunki rozwoju terenów osadniczych

Ośrodek gminny **Firlej**

Przełożenie trasy drogi nr 19 o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, przecinającej dotychczas obszar miejscowości Firlej między jeziorami Firlej i Kunów – na obrzeże terenów zainwestowanych, wpłynie korzystnie na rozwój przestrzenny ośrodka gminnego. Droga krajowa nr 19 zastąpiona obwodnicą stanie się drogą **wojewódzką**, obsługującą bezpośrednio zabudowę Firleja. Umożliwi to koncentrację zabudowy i strefowe zagospodarowanie oraz przyczyni się do ciągłości przestrzennej układu urbanistycznego miejscowości.

Historyczny układ urbanistyczny Firleja, którego centrum stanowi rynek z siecią ulic wychodzących prostopadle z jego naroży, z drobnoskalową zabudową, usługami publicznymi (kościół parafialny z plebanią, urząd gminy w wielofunkcyjnym budynku, NFOZ, urząd pocztowy, OSP, biblioteka, zespół szkół) oraz usługami komercyjnymi, stanowić będzie zaplecze usługowe terenów rekreacyjnych, powstałych nad jeziorami Firlej i Kunów. Winien on podlegać rewaloryzacji i rewitalizacji, w celu podniesienia walorów estetycznych i użytkowych zabudowy i przestrzeni publicznych – ulic, placów, otoczenia zespołu usług publicznych. Przy drodze krajowej istniały dotychczas głównie obiekty związane z obsługą ruchu komunikacyjnego – stacja paliw z usługami komercyjnymi, zakład naprawy pojazdów mechanicznych. Zgodnie z ustaleniami studium, zostaną one wzbogacone o obiekty usług publicznych (projektowana strażnica OSP) i komercyjnych (usługi turystyczne, gastronomii, bytowe).

Studium adaptuje, położone poza historycznym centrum Firleja i zasięgiem oddziaływania ruchu od komunikacyjnego projektowanej drogi S 19, tereny mieszkalno-usługowe oraz mieszkalnictwa

(jednorodzinne, *zagrodowe* i letniskowe) istniejące i wyznaczone w planie miejscowym. Adaptuje również, istniejące w ich obrębie siedliska rolnicze, wskazując potrzebę przekształceń (ze względu na utrudniony dostęp do terenów polnych „odciętych obwodnicą”) na funkcje agroturystyki, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej i usługowe – nieuciążliwe, wzbogacające program obsługi turystyki i rekreacji. Budowa drogi ekspresowej spowoduje m.in. likwidację fermy hodowlanej, jednocześnie ze względu na generowanie przez drogę S 19 uciążliwości – na wyznaczonych terenach mieszkalno-usługowych pozostających w ich zasięgu nie powinna powstawać zabudowa mieszkaniowa.

Strefa oddziaływania hałasu (prognozowana dla ruchu komunikacyjnego w 2030 r.) wyznacza zasięg terenów rozwojowych usług i drobnej przedsiębiorczości, których funkcjonowanie w obrębie zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej mogłoby być kolizyjne. W sąsiedztwie terenów mieszkalnictwa adaptuje się istniejące usługi komercyjne i zakłada powstawanie nowych, których uciążliwość nie wykroczy poza granice działki.

Koncentracja terenów i obiektów uciążliwych lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, usługowo-składowych i drobnej przedsiębiorczości w pasie wzdłuż drogi ekspresowej i w rejonie węzła „Firlej”, cmentarza (nowego) wraz z parkingiem, poza terenami zabudowy mieszkaniowej, w oddaleniu od terenów rekreacyjnych i posiadających walory przyrodnicze – jest korzystnym skutkiem trasowania drogi S 19 na północno-wschodnim obrzeżu ośrodka gminnego. Tereny te obsługiwane siecią dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) będą posiadały dogodne włączenia do drogi ekspresowej w węźle „Firlej”. *Poza trasą drogi ekspresowej, w sąsiedztwie węzła „Firlej”, wyznacza się teren rolny oznaczony symbolem R/F/ na którym dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń fotowoltaiki wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW ze strefą ochronną. Jego kontynuacją są tereny rolne R/F/, wyznaczone na gruntach obrębu Serock.*

Trasa drogi ekspresowej wyznacza wraz z północnym pobrzeżem jeziora Firlej ramy rozwoju przestrzennego ośrodka, przesądzając o kierunku rozwojowym terenów mieszkalnictwa. Przyjętym w studium kierunkiem rozwojowym dla realizacji zabudowy mieszkaniowej i letniskowej Firleja jest obszar między istniejącą drogą krajową nr 19 a jeziorem Firlej. Stanowi on kontynuację istniejących i wyznaczonych w planie terenów zabudowy mieszkaniowej i letniskowej oraz sportowo- rekreacyjnych.

Wieś Serock

Ośrodkiem wspomagającym Firlej w zakresie mieszkalnictwa jednorodzinne i zagrodowe stanie się Serock. Miejscowość ukształtowana historycznie jako wielodrożnica, u zbiegu dróg powiatowych i gminnych, położona jest między doliną Wieprza i częściowo w dolinie, poza projektowaną drogą ekspresową S19. Posiada niezależną od drogi S 19, równoległą do niej obsługę komunikacyjną i będzie dobrze skomunikowana z ośrodkiem gminnym poprzez przejazdy różno poziomowe na drodze ekspresowej, w ciągu dróg gminnych i powiatowych. Studium zakłada ochronę historycznego układu drożnego wsi i adaptację terenów budowlanych, wyznaczonych w obowiązującym planie.

Tereny rozwojowe zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej wyznacza się poza zasięgiem negatywnego oddziaływania drogi ekspresowej i terenami szczególnego zagrożenia powodzią w dolinie Wieprza, na zapleczu istniejącej zabudowy, przy drogach wewnętrznych, wskazując na potrzebę opracowania planu miejscowego.

W studium adaptuje się istniejące usługi komercyjne i wyznacza nowe tereny rozwojowe *usług turystyki i usług komercyjnych (wielofunkcyjny ośrodek sportowo- rekreacyjny z bazą noclegową, cz. gastronomiczną i przeznaczoną dla odnowy biologicznej i rehabilitacji)*, ze względu na bliskość takich terenów w ośrodku gminnym i łatwą ich dostępność komunikacyjną. *Ośrodek może być przeznaczony do organizacji imprez okolicznościowych (np. dom weselny) lub na ośrodek konferencyjny.*

Ze względu na wzrost znaczenia drogi powiatowej nr 1539 L, łączącej m. Lubartów i ośrodek Firlej, zmodernizowanej i przebudowanej oraz jej przewidywaną funkcję - niezależnego, równoległego do S 19 powiązania międzygminnego, z przejazdem różno poziomowym w rejonie cmentarza, w rejonie ww. drogi przewiduje się tereny rozwojowe zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, poza zasięgiem izofon od S19 i strefą ochronną istniejącej linii elektroenergetycznej WN 110 kV. Grunty wsi Serock oddzielone zostaną przestrzennie od wsi Serock przez projektowaną drogą ekspresową S19, mimo projektowanych przejazdów wielopoziomowych. Zasadne są zatem zamierzenia korekty granicy obrębu geodezyjnego Serock, w dostosowaniu do przebiegu S 19, z włączeniem tych gruntów do obszaru ośrodka gminnego. *Na obszarze poza trasą S19 wyznacza się 2 tereny rolne oznaczone symbolem R/F/ na których dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń fotowoltaiki wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW ze strefą ochronną oraz wyznacza teren lokalizacji elektrowni fotowoltaicznej, oznaczony symbolem EF o mocy przekraczającej 500 kW ze strefą ochronną.*

Miejscowością o dużym potencjale rozwojowym pozostanie Przypisówka, ze względu na dogodne położenie przy drodze powiatowej, komunikującej ośrodek gminny Firlej i m. Lubartów, niezależnie od przebiegu trasy S 19, na obszarach poza doliną Wieprza i kompleksami leśnymi. Studium adaptuje wyznaczone w planie tereny budowlane po obu stronach ww. drogi wraz z usługami publicznymi (szkoła podstawowa, OSP) oraz komercyjnymi. *Do przekształceń i powiększenia wskazuje zlokalizowane przy drodze krajowej nr 19, między projektowaną S19 wyznaczone w dotychczas obowiązujących opracowaniach planistycznych tereny mieszkalno- usługowy i usługowy z obsługą komunikacji - jako strefę rozwoju przedsiębiorczości. W strefie tej mogą być sytuowane obiekty produkcyjno-składowe (składy, magazyny, bazy) w tym centrum logistyczne i rozmieszczone urządzenia wytwarzając energię z odnawialnych źródeł o mocy powyżej 500 kW wraz ze strefą ochronną (farma fotowoltaiczna), usługi komercyjne, w tym związane z obsługą ruchu turystycznego i komunikacji (stacja paliw) oraz obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży poniżej 2000m². Wyklucza się lokalizację funkcji mieszkaniowej, dopuszcza inne funkcje towarzyszące funkcji podstawowej – socjalno – administracyjne itp. Obiekty przeznaczone na pobyt ludzi winny być sytuowane poza zasięgiem prognozowanego oddziaływania ruchu komunikacyjnego na drodze S 19. Wyklucza się obsługę komunikacyjną strefy drogą S19 a do czasu jej budowy drogą krajową nr 19. Wskazane jest określenie możliwości obsługi komunikacyjnej terenu planowanego do zagospodarowania na funkcje przedsiębiorczości na etapie sporządzania aktualizacji koncepcji programowej, drogi ekspresowej S19. Obiekty generujące zwiększony ruch komunikacyjny (centrum logistyczne, wielkopowierzchniowe obiekty handlowe, obiekty obsługi komunikacji), sytuowane w wyznaczonej strefie, winny mieć zapewniony bezpośredni dostęp do drogi publicznej (po realizacji drogi ekspresowej S19 i zmianie kategorii zastąpionej nią odcinka drogi krajowej nr 19 na drogę wojewódzką) oraz na warunkach zarządcy drogi.*

Uściślenie warunków zabudowy i zagospodarowania, segregacji funkcji, obsługi infrastrukturalnej i komunikacyjnej w planie miejscowym, opracowanym dla obszaru całej strefy.

Wyznacza się nowe tereny rozwojowe zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej m.in. przy drogach gminnych i wewnętrznych, prostopadłych do doliny rzecznej i drogi ekspresowej.

W Przypisówce istnieją i są wyznaczone w planie w oddaleniu od zabudowy, doliny Wieprza i dużych kompleksów leśnych - obiekty produkcyjne i produkcyjno-usługowe (produkcji metalowej, zakładu budowy elektrowni biogazowych, budowy i sprzedaży urządzeń elektroenergetyki) oraz produkcji rolnej (fermy hodowlane). *Na jednym z nich oznaczonym symbolem RO,EF dopuszcza się lokalizację urządzeń fotowoltaiki wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy powyżej 100 kW ze strefą ochroną. W ich sąsiedztwie, w studium wyznacza się tereny rozwojowe, przeznaczone na przemysł, składy, produkcję rolną. Ponadto wyznacza się 2 tereny rolne oznaczone symbolem R/F/ na których dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW ze strefą ochroną (farmy fotowoltaiczne).*

Wyznacza się teren rozwojowy obiektów produkcyjnych i usług komercyjnych.

Grupa jednostek osadniczych położona na obszarach gminy o najwyższych walorach przyrodniczo-krajobrazowych, poza zasięgiem negatywnego oddziaływania drogi ekspresowej S 19, obsługiwanych przez drogi lokalne, została zakwalifikowana jako wsie letniskowe, których głównym czynnikiem rozwojowym poza rolnictwem pozostanie turystyka i rekreacja. Zaliczają się do nich:

- **Wólka Rozwadowska**; położona w sąsiedztwie terenu objętego ochroną siedliskową - Natura 2000 Dolny Wieprz PLH 060051 i w sąsiedztwie terenów leśnych.
 - Adaptuje się tereny budowlane wyznaczone w planie (zabudowy letniskowej i zagrodowej), wzdłuż dróg gminnych równoległych do doliny Wieprza.
 - Zakłada się wyznaczenie terenów rozwojowych zabudowy letniskowej i jedno- rodzinnej *oraz zagrodowej* wzdłuż ww. dróg, jako kontynuację wyznaczonych terenów budowlanych. Tereny te stanowią również rezerwę dla odtwarzania zabudowy likwidowanej w związku z budową S 19.
 - **Adaptacja terenu usług turystycznych „Firlejowe sioło” z zajazdem, karczmą, obiektami i terenami rekreacyjnymi w zespole translokowanych obiektów tradycyjnej architektury regionalnej – w toku zagospodarowania – które stanowi cenny przykład wykorzystania walorów położenia (przy drodze ekspresowej) i wzbogacenia oferty turystycznej gminy, nakierowanej głównie na turystów zmotoryzowanych.** Stanowi uzupełnienie programu projektowanego w sąsiedztwie MOP –u I w Antoninie oraz wyznaczonego w planie terenu usług komercyjnych i usług turystyki. Przekształcenia zespołu dotyczą zmiany zasad obsługi

komunikacyjnej, zgodnie z ustaleniami obejmującymi kierunki kształtowania układu komunikacyjnego – drogi krajowe.

- *Ponadto wyznacza się teren rolny oznaczony symbolem R/F/ na którym dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW ze strefą ochronną (farmy fotowoltaiczne).*
- **Baran**; wieś na obrzeżu kompleksu Lasów Państwowych, położonych w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, między terenami łąk w dolinie Czerwonki i otaczającymi je terenami leśnymi:
 - Adaptacja terenów zabudowy letniskowej i zagrodowej oraz jednorodzinnej i letniskowej, wyznaczonych w planie przy drodze powiatowej i gminnej.
 - Tereny rozwojowe zabudowy zagrodowej i letniskowej oraz zagrodowej w niewielkich zespołach, stanowiących uzupełnienie enklaw, w kolejnych rzędach zabudowy lub jako kontynuacja ciągów zabudowy.
 - Adaptacja usług turystycznych – ośrodek jeździecki.
 - Projektowany ośrodek wypoczynkowy.
 - *Wyznacza się teren rolny oznaczony symbolem R/F/ na którym dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń fotowoltaiki, wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW ze strefą ochronną oraz wskazuje do przywrócenia rolnego kierunku zagospodarowania teren w bezpośrednim sąsiedztwie, oznaczony symbolem ZL/R, wyznaczony dotychczas w studium do zalesienia.*
- **Czerwonka Poleśna**; wieś w enklawie leśnej, nad doliną Czerwonki:
 - Adaptacja terenów zabudowy zagrodowej i terenów zabudowy letniskowej, wyznaczonych w planie, możliwość przekształceń na zabudowę letniskową i agroturystykę.
 - Tereny rozwojowe zabudowy zagrodowej i letniskowej wyznaczone po drugiej stronie drogi gminnej, niewielki zespół zabudowy letniskowej przy drodze powiatowej.
- **Majdan Sobolewski** – położony w sąsiedztwie dużego kompleksu Lasów Państwowych w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”:
 - Adaptacja terenów zabudowy zagrodowej, wyznaczonych w planie jako obustronna obudowa drogi gminnej.
 - Wskazane przekształcenia na agroturystykę i zabudowę letniskową.
 - Tereny rozwojowe zabudowy letniskowej i zagrodowej, projektowanej w sąsiedztwie kompleksu leśnego.
 - Projektowany obszar eksploatacji surowców mineralnych, potencjalna eksploatacja surowców.
 - *Wyznacza się 3 tereny rolne oznaczone symbolem R/F/ na których dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń farm fotowoltaicznych, wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW ze strefą ochronną oraz wskazuje do przywrócenia rolnego kierunku zagospodarowania teren w bezpośrednim sąsiedztwie, oznaczony symbolem ZL/R, wyznaczony dotychczas w studium do zalesienia.*

Wsie położone poza zasięgiem oddziaływania trasy S 19 przy drogach powiatowych, gminnych - wewnętrznych „niezależnych” od powiązań ponadlokalnych:

- Antonin Stary:

- Adaptacja terenów budowlanych, wyznaczonych w planie po obu stronach dróg gminnych.
 - Przekształcenie siedlisk „wypadających” z produkcji rolnej na agroturystykę i zabudowę letniskową.
 - Tereny rozwojowe zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej wyznaczone we wschodniej części wsi.
 - Proponowane zalesienia na znacznych powierzchniach
- **Antonin Nowy**; wieś położona przy drodze powiatowej nr 1509 L, wzdłuż rzeki Czerwonki:
 - Adaptacja terenów zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, wyznaczonych w planie – wskazane przekształcenia na agroturystykę, dopuszczenie przekształceń na zabudowę letniskową.
 - Przekształcanie terenów wyznaczonych w planie na usługi w pasie 100 m od rzeki Czerwonka na zabudowę zagrodową i jednorodziną.
 - Adaptacja usług publicznych (szkoła, OSP, kościół) i komercyjnych (sklepu, zakładu mechaniki maszyn).
 - *Wyznacza się tereny rozwojowe zabudowy zagrodowej.*
 - Czerwonka Gozdów:
 - Adaptacja terenów zabudowy zagrodowej, wyznaczonych w planie po obu stronach drogi gminnej.
 - Tereny rozwojowe – kontynuacja ciągów przy ww. drodze, z zachowaniem drożności doliny rzeki Czerwonki.
 - Adaptacja i modernizacja istniejącego zakładu produkcji mączki z odpadów.
 - *Wyznacza się 3 tereny rolne oznaczone symbolem R/F/ na których dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń farm fotowoltaicznych, wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW ze strefą ochronną oraz teren lokalizacji elektrowni fotowoltaicznej o mocy przekraczającej 500 kW ze strefą ochronną, oznaczony symbolem EF.*
 - Wólka Mieczysławska:
 - Adaptacja terenów zabudowy zagrodowej, wyznaczonych w planie przy drodze gminnej i powiatowej.
 - Tereny rozwojowe zabudowy zagrodowej jako uzupełnienie ciągów zabudowy, poza terenami leśnymi, doliną cieku, z zapewnieniem wglądów w krajobraz rolniczy.
 - Tereny rozwojowe zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej wyznaczone we wschodniej części wsi.
 - Proponowane zalesienia na znacznych powierzchniach.
 - *Wyznacza się 3 tereny rolne oznaczone symbolem R/F/ na których dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń farm fotowoltaicznych, wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW ze strefą ochronną.*
 - **Sobolew**; wielodrożnica na skrzyżowaniu dróg powiatowych i gminnych:
 - Adaptacja terenów zabudowy zagrodowej, wyznaczonych w planie, z wyjątkiem położonych w dolinie cieku.
 - Tereny rozwojowe zabudowy zagrodowej oraz zabudowy zagrodowej i letniskowej, *zabudowy*

zagrodowej i jednorodzinnej, jako kontynuacja ciągów zabudowy przy drodze powiatowej (przekształcenie terenu obsługi rolnictwa).

- Adaptacja usług publicznych (kościół) i komercyjnych (sklepów).
- *Wyznacza się teren rolny oznaczony symbolem R/F/ na którym dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń farm fotowoltaicznych i, wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW ze strefą ochronną oraz wskazuje do przywrócenia rolnego kierunku zagospodarowania teren w bezpośrednim sąsiedztwie, oznaczony symbolem ZL/R, wyznaczony dotychczas w studium do zalesienia.*

3.5. Tereny produkcji rolnej i obsługi produkcji rolnej

...

Poza funkcjami produkcyjno- usługowymi terenów, dopuszcza się ich przeznaczenie na urządzenia obsługi rolnictwa, zwłaszcza – składowo-magazynowe, *urządzenia fotowoltaiki o mocy przekraczającej 500 kW ze strefą ochronną*, handel hurtowy i inne usługi zwłaszcza rzemiosło.

8. DZIEDZICTWO KULTUROWE

W oparciu o szczegółowe rozpoznanie terenowe gminy pod kątem ochrony wartości zabytkowej architektury i waloryzację krajobrazu kulturowego gminy wyodrębniono następujące obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską na podstawie przepisów regulujących ochronę zabytków i dóbr kultury oraz obszary i obiekty podlegające planistycznej ochronie konserwatorskiej, której szczegółowy zakres określa w planach miejscowych:

- *wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego (ochrona konserwatorska),*
- *ujęte w gminnej ewidencji zabytków (planistyczna ochrona konserwatorska)*
- *obiekty i obszary podlegające ochronie na podstawie ustaleń MPZP*

8.1 Strefa ochrony konserwatorskiej

Strefa ochrony konserwatorskiej obejmuje zabytki wpisane do rejestru zabytków nieruchomych „A” województwa lubelskiego (opublikowanych w Dz. U. Woj. Lub. Nr 84 /2010, poz. 1552):

- A/920 – Kościół parafialny pw. Przemienienia Pańskiego w Firleju,*
- A/1008 – Cmentarz powstańcy w Sobolewie (Obręb Kolonia Sobolew).*

Obiekty i obszary r figurujące w rejestrze zabytków zostały wskazane w części Studium – Uwarunkowania (Rozdział 8 Uwarunkowania Kulturowe) i podlegają ochronie prawnej. Obiekty i obszary figurujące w rejestrze zabytków podlegają ochronie konserwatorskiej, której zakres jest określany szczegółowo w planach miejscowych, w uzgodnieniu z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W strefie ochrony konserwatorskiej zakłada się bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej, gospodarczej i usługowej. Działania konserwatorskie zmierzają do zachowania, uczynienia historycznego układu przestrzennego i do konserwacji jego elementów, a także do utrzymania historycznych podziałów własnościowych i sposobu użytkowania gruntów.

W odniesieniu do ww. obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, obowiązują przepisy związane z ochroną i opieką nad zabytkami, w szczególności następujące zasady ochrony konserwatorskiej:

- 1) zachowanie zabytkowych obiektów, ich układu kompozycyjnego; dopuszcza się ich rewaloryzację, ewentualnie modernizację prowadzącą do rewitalizacji zespołu lub zabytku,*
- 2) wszelkie działania prowadzone przy zabytkach wpisanych do rejestru mogą zostać przed wydaniem pozwolenia poprzedzone uzyskaniem warunków i wytycznych konserwatorskich,*
- 3) w sąsiedztwie obiektu objętego rejestrem zabytków zabrania się wznoszenia obiektów o kubaturze przesłaniającej zabytek, o kolorystyce i funkcjach degradujących obiekt,*
- 4) zasady kształtowania przestrzennego i prowadzenia wszelkich inwestycji (w tym zmiany sposobu zagospodarowania terenu, zmiany sposobu użytkowania gruntów) winny być podporządkowane wnioskowi i decyzjom LWKZ,*

8.2 Strefa planistycznej ochrony konserwatorskiej

Strefa planistycznej ochrony konserwatorskiej dotyczy obiektów i obszarów zabytkowych, ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ) a niewpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego. Obiekty i obszary figurujące w GEZ podlegają ochronie konserwatorskiej, której zakres szczegółowo jest określany w planach miejscowych w uzgodnieniu z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Dla obiektów zabytkowych, wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, ustala się ochronę poprzez:

- 1) zachowanie obiektu oraz jego układu,
 - 2) zachowanie wyglądu architektonicznego budynków w zakresie bryły, układu kalenicy, geometrii dachu, pokrycia dachu, wystroju
i kompozycji elewacji, rozmieszczenia, wielkości, proporcji otworów okiennych i drzwiowych,
- 1) w sąsiedztwie obiektu objętego Gminną Ewidencją Zabytków zabrania się wznoszenia obiektów o kubaturze przesłaniającej zabytek, o kolorystyce i funkcjach degradujących obiekt,
 - 2) roboty budowlane przy obiektach i na obszarach nie wpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w GEZ wymagają uzgodnienia z organem konserwatorskim.

8.3 Strefa planistycznej ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych – obszar obserwacji archeologicznej (OW), stanowiska archeologiczne, powierzchniowe punkty osadnicze.

Na rysunku studium wyodrębniono obszary obserwacji archeologicznej OW, w obrębie stanowisk archeologicznych, figurujących w Gminnej Ewidencji Zabytków, nie wpisanych do rejestru zabytków województwa. Zgodnie z rozdziałem 8 Uwarunkowania Kulturowe na terenie Gminy Firlej nie ma obiektów archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków woj. lubelskiego. Szczegółowy zakres ochrony stanowisk archeologicznych, wpisanych do GEZ i wymienionych w części Uwarunkowania (Rozdział 8) określany jest ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, sporządzanego w uzgodnieniu z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

8.4 Obiekty i obszary o wartościach kulturowych podlegające ochronie planistycznej:

1) Pozostałe obiekty i obszary o wartościach kulturowych objęte ochroną na podstawie ustaleń planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej (uchwalonego Uchwałą Nr XXXVIII/257/2002 RG Firlej z dnia 18 czerwca 2002 r., z późniejszymi zmianami) oraz ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Obszaru jezior Firlej – Kunów (Uchwała Nr XXXIX/260/2002 z dnia 9 sierpnia 2002 z późniejszymi zmianami):

- a) układ urbanistyczny Firleja,
- b) brama wejściowa w zespole kościelnym w Firleju,
- c) budynek urzędu gminy – obecnie biblioteka w Firleju,
- d) budynek mieszkalny – ul Cmentarna 3 w Firleju,
- e) kapliczka z rzeźbą św. Jana Nepomucena w Przypisówce,
- f) kapliczka murowana w Przypisówce,
- g) układ drożny wsi Serock,
- h) mleczarnia w d. zespole folwarcznym w Woli Skromowskiej,
- i) zespół dworsko - parkowy w Budach,
- j) dwór w zespole dworsko-parkowym w Budach,
- ł) stolarnia - ob. dom mieszkalny w zespole dworsko-parkowym w Budach,
- k) kapliczka w Zagrodach Łukowieckich.

Ustalenia planu miejscowego dla wymienionych obszarów i obiektów, po weryfikacji zakresu ich ochrony, powinny zostać zaktualizowane (zmienione).

Ponadto dokonano jeszcze korekt w tekście zmiany studium gminy Firlej, korekty te nie mające żadnego wpływu na środowisko, jak np. zmiana kategorii drogi krajowej na wojewódzką wynikająca z oddania do użytku drogi ekspresowej S -19 na odcinku – obwodnica Kocka – Wola Skromowska.

Opracowanie niniejszej prognozy jest powiązane ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej. Stanowi również powiązania i kontynuację zabudowy i zagospodarowania terenu z dotychczas obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego. Ponadto opracowanie prognozy powiązane jest z:

- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, 2015 r.,
- Programem Ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do

roku 2027,

- Planem Gospodarki Odpadami Województwa Lubelskiego 2022,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej,
- Raportami o stanie środowiska Województwa Lubelskiego wydanymi w latach: 2019-2020,
- Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą z do roku 2030,
- Programem Ochrony Powietrza dla Strefy Lubelskiej 2020,
- Programem Ochrony Środowiska przed hałasem dla województwa lubelskiego dla terenów położonych wzdłuż odcinków dróg 2014,
- Strategią Rozwoju Lokalnego gminy Firlej
- Planem Gospodarki Odpadami dla gminy Firlej
- Programem Ochrony Środowiska dla gminy Firlej
- Rozporządzeniem Wojewody Lubelskiego w sprawie ustanowienia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”
- Prognozą oddziaływania na środowisko do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej (2017 r.)
- „Opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym” wykonanym dla gminy Firlej,

Najważniejsze przepisy prawne obowiązujące w dniu opracowania prognozy oddziaływania na środowisko:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2022 r., poz. 503),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r., poz. 1098, z późn. zmianami),
- Ustawa z dnia 12 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2021 r., poz. 779, z późn. zmianami),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973, z późn. zmianami),
- Ustawa z dnia 15 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (Dz. U. z 2021 r., poz. 2373 z późn. zmianami),
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2136),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (Dz. U. z 2021, poz. 2233, z późn. zmianami),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2021 r., poz. 1420 z późn. zmianami),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1236),
- Ustawa o ochronie zabytków i opiece na zabytkami (Dz. U. z 2021 r., poz. 710, z późn. zmianami),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021, poz. 888 z późn. zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz.U. 2014 r., poz. 112),
- Dostępna literatura w zakresie ochrony środowiska
- Informacje zawarte w internecie, m.in. geoportal, geoserwis, hydroportal.

Opracowanie projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej respektuje ustalenia dotyczące ochrony środowiska zawarte w ww opracowaniach.

Dotychczas obowiązujące studium określa politykę przestrzenną gminy, uwzględniając występujące na jej obszarze uwarunkowania regionalne, które obejmują:

- uwarunkowania wynikające z ustaleń Strategii Rozwoju i Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego,
- uwarunkowania przyrodnicze i elementy systemu ekologicznego o znaczeniu krajowym, regionalnym i ponadlokalnym,
- walory przyrodniczo-krajobrazowe i zabytkowe,
- elementy krajowego i regionalnego układu komunikacyjnego oraz infrastruktury technicznej,
- położenie gminy w obszarze zasobów ochrony wód podziemnych,
- warunki dostosowania wymogów gospodarki przestrzennej do standardów ekologicznych i prawnych.

3. Założenia i metody opracowania prognozy oddziaływania na środowisko

Celem opracowywanej prognozy do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej jest wskazanie korzystnych dla środowiska rozwiązań planistycznych. Prognoza wskazuje również negatywny i niekorzystny wpływ realizacji inwestycji na stan środowiska.

Podstawowym celem opracowania prognozy jest uznanie środowiska za system, którego elementy są ze sobą wzajemnie powiązane i zachodzą pomiędzy nimi określone relacje środowiskowe.

Analizy przeprowadzone w ramach prognozy obejmowały:

- istniejący stan środowiska określony w opracowaniu ekofizjograficznym
- ustalenia projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
- uwarunkowania wynikające z ustaleń dotychczas obowiązującego „starego” studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
- analizę funkcjonowania środowiska w obszarach objętych opracowaniem studium
- skutek przemian środowiska spowodowany realizacją ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zagospodarowania przestrzennego

Prognozę do opracowania zmiany studium opracowano metodą opisową i graficzną. Metoda opisowa nawiązuje do zagadnień zawartych w art. 51 ust.2 i art. 52 ustawy z dnia 15 października 2008 r. „O udostępnianiu informacji o środowisku ...”. Dokonana została analiza i ocena materiałów graficznych oraz materiałów dokumentacyjnych wraz z oceną potencjalnych zagrożeń dla środowiska i zdrowia ludzi, które mogą stwarzać planowane funkcje terenu.

Metoda graficzna przedstawiona została na rysunku studium za pomocą dołączonej legendy.

<i>Ustalenia projektu zmiany studium</i>	<i>Wpływ na środowisko</i>
MN Teren zabudowy jednorodzinnej	Obszary wywołujące minimalne uciążliwości dla środowiska możliwe do eliminacji poprzez sposób zagospodarowania określony w ustaleniach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
ML Teren zabudowy letniskowej MN, ML Teren zabudowy jednorodzinnej i letniskowej RM Teren zabudowy zagrodowej RM, ML Teren zabudowy zagrodowej i letniskowej RM, MN Teren zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej	Obszary wywołujące niewielkie uciążliwości dla środowiska możliwe do ograniczenia poprzez sposób zagospodarowania określony w ustaleniach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
U Teren zabudowy usługowej	Obszary wywołujące niewielkie uciążliwości dla środowiska możliwe do ograniczenia poprzez sposób zagospodarowania określony w ustaleniach obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
U,P Teren obiektów produkcyjnych i usług komercyjnych	Obszary wywołujące uciążliwości dla środowiska możliwe do ograniczenia poprzez strefowanie zagospodarowania terenu oraz poprzez sposób zagospodarowania określony w ustaleniach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

<p style="text-align: center;">R/F</p> <p>Tereny rolne, na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 100 kW (farmy fotowoltaiczne) wraz ze strefami ochronnymi.</p>	<p><u>Obszary rozmieszczenia elektrowni fotowoltaicznych</u> - obszary pozytywnie oddziałujące na stan środowiska, ewentualne uciążliwości dla środowiska możliwe poprzez sposób zagospodarowania określony w ustaleniach projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego</p>
<p style="text-align: center;">ZL/R</p> <p>Teren wyznaczony w studium do zalesień / przywrócenie rolnego kierunku zagospodarowania</p>	<p>Obszary oddziaływań wzbogacających środowisko, zagospodarowanie pozytywnie oddziałujące na środowisko</p>
<p>Grunty rolne wskazane do zalesień</p>	<p>Obszary oddziaływań wzbogacających środowisko. Zagospodarowanie pozytywnie oddziałujące na środowisko.</p>
<p style="text-align: center;">PE</p> <p>Tereny projektowanej powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych</p>	<p>Obszary wywołujące uciążliwości długookresowe możliwe do eliminacji poprzez sposób zagospodarowania oraz rekultywacji podjętej po eksploatacji surowca określony w ustaleniach projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy</p>

4. Przewidywane metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i częstotliwość jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji ustaleń zmiany studium może nastąpić po zakończeniu procesu budowlanego, w wyniku którego powstanie nowa zabudowa lub nowe zagospodarowanie terenu. Ustalenia zmiany studium są wiążące do opracowania projektu planu zagospodarowania przestrzennego. Nad realizacją zmiany studium powinien czuwać samorząd gminny. Studium nie jest przepisem gminnym, ale jego ustalenia są wiążące do opracowania projektu planu (zmiany) zagospodarowania przestrzennego. Wójt Gminy Firlej jest odpowiedzialny za prawidłową realizację uchwał Rady Gminy oraz przygotowanie przyszłych rozwiązań planistycznych, w tym ewentualnych korekt dotychczasowych zamierzeń. Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym istnieje obowiązek wykonania przez Wójta Gminy Firlej przynajmniej raz w kadencji analizy ustaleń obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania i przedstawienia tej analizy radzie gminy w celu jej ewentualnej oceny – a co za tym idzie podjęcia uchwały w sprawie aktualności obowiązującego dotychczas studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jeżeli po przeprowadzeniu analizy zaistnieje potrzeba przeprowadzenia procedury zmiany studium zagospodarowania przestrzennego obowiązek ten będzie spoczywał na Wójcie Gminy Firlej.

5. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja inwestycji na obszarze opracowania projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie spowoduje wystąpienia niekorzystnych oddziaływań o zasięgu transgranicznym. Na terenie objętym opracowaniem nie będą realizowane inwestycje mogące powodować wystąpienie poważnych awarii, w tym o zagrożeniu transgranicznym.

Oddziaływanie o zasięgu transgranicznym nie powinno wystąpić również ze względu na charakter wprowadzonych zmian studium – wprowadzenie terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy zagrodowej, zabudowy letniskowej, usług komercyjnych, obiektów produkcyjnych, terenów elektrowni fotowoltaicznych, terenów powierzchniowej eksploatacji surowców jak również zabezpieczenia w zakresie ochrony środowiska ustalone w projekcie zmiany studium sprawiają, że projektowane inwestycje nie będą

oddziaływać transgranicznie na środowisko.

Zasięg oddziaływania ewentualnych skutków środowiskowych będzie krótkotrwały i okresowy oraz lokalny i nie będzie powodować uciążliwości poza granicami kraju. Barierą jest też odległość w linii prostej od granicy wynosząca ok. 75 km.

6. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej

6.1 Charakterystyka fizyczno-geograficzna gminy

Gmina Firlej położona jest w północnej części województwa lubelskiego, na północ od Lublina. Obszar gminy położony jest w obrębie niżu środkowoeuropejskiego. Różne podziały fizjograficzne sytuują gminę w różnych rejonach fizjograficznych. Według podziału fizjograficznego A. Chałubińskiej i T. Wilgata (1954)¹ obszar zajmowany przez gminę Firlej wchodzi w skład Małego Mazowsza. Nowsze podziały regionalne preferują nazwy Równina Lubartowska (F. Uhorczak 1955, A. Dylkowa 1973) lub Wysoczyzna Lubartowska (A. Jahn 1956, H. Matuszczak 1972). Według podziału zaproponowanego przez J. Kondrackiego (1998) gmina Firlej wchodzi w skład dwu mezoregionów Niziny Południowopodlaskiej: część północną stanowi fragment pradoliny Wieprza, a środkowa i południowa część gminy wchodzi w obręb Wysoczyzny Lubartowskiej.

Gmina Firlej położona jest na granicy dwóch jednostek strukturalnych. Północno-wschodnia część gminy leży w obrębie peryferyjnej części prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej. Jednostką niższego rzędu jest tu zrąb łukowski ograniczony od zachodu strefą dyslokacyjną, która wyznacza zasięg struktury fałdowo-zrębowej tzw. Zrębu Kocka. Pozostała część obszaru gminy znajduje się w obrębie rowu mazowiecko-lubelskiego, stanowiącego brzeżne zapadlisko platformy prekambryjskiej. Strop paleozoiku stanowią tu osady karbońskie występujące na głębokości około 800m. Granica obu struktur przebiega na linii Kock – Serock - Górka Lubartowska. Na linii tego uskoku stwierdzono nasilenie procesów niszczących. Istnieje tu głęboka rynna erozyjna, której dno obniża się do 60 m npm. Forma ta stanowi zasadniczy element rzeźby powierzchni podczwartorzędowej.

Gmina Firlej położona jest w obrębie zlewni rzeki Wieprz. Wschodnia i północna część gminy leży w bezpośredniej zlewni tej rzeki. Ogranicza ją od zachodu i północy dział wodny III rzędu, biegnący od Woli Lisowskiej na południu (na terenie gminy Lubartów) do Wólki Rozwadowskiej na północy. Część zachodnia obszaru gminy należy do zlewni rzeki Mininy (będącej dopływem rzeki Wieprz). Odwadnia ją niewielka rzeka Czerwonka. Północno-wschodni fragment gminy wchodzi w obręb zlewni Tyśmienicy. Elementem krajobrazu podnoszącym jego walory są zbiorniki wód stojących. Są to dwa jeziora: Firlej i Kunów, liczne starorzecza w dolinie Wieprza, torfianki w pobliżu Antonina Nowego, niewielkie śródlądne stawy oraz kilkanaście małych sadzawek oraz licznych niewielkich zagłębień bezodpływowych rozsianych na całym obszarze gminy. Wieprz płynący we wschodniej części gminy stanowi jej najważniejszy element hydrograficzny. Wieprz bardzo silnie meandruje na obszarze gminy. Pozostałością dawnego koryta rzeki Wieprz jest starorzecze o nazwie Wieprzysko. Ma ono długość 12,3 km. Wzdłuż zachodniej korytka doliny Wieprza starorzecze o nazwie „Przerwa” jako „strumień wypływający z łąk Serockich” płynący równoległe do pierwotnego koryta - obecnego Wieprzyska.

Na terenie gminy istnieje kilkadziesiąt drobnych zbiorników wód stojących. Największe z nich to liczne starorzecza w dolinie Wieprza. Część z nich nie ma już otwartego lustra wody. Również na obszarze wierzchowinowym istnieją niewielkie zbiorniki wody o charakterze jeziorok śródwymowych lub zanikających oczek, gdzie woda utrzymuje się na warstwie łu lub gliny morenowej. Największe z nich znajdują się przy lesie na północ od Sobolewa (projektowany użytek ekologiczny o nazwie „Jezioro w pobliżu Sobolewa”) oraz w Sułoszynie.

Na obszarze gminy pokrywa glebowa wykazuje silny związek z litologią utworów czwartorzędowych pokrywających obszar gminy. Dominują tu gleby o lekkim składzie mechanicznym. Są to gleby piaskowe: bielcowe, rdzawe i brunatne kwaśne. Na terenie gminy występują na niewielkich płatach gleby pochodzenia organicznego, które są glebami chronionymi zgodnie. Gleby te występują płatami w centralnej i wschodniej części gminy. Na obszarze gminy gleby najlepszych klas, czyli gleb zaliczane do I-II klasy bonitacyjnej nie występują. Gleby chronione stanowią gleby III klasy bonitacyjnej, które zajmują ok. 9,5 % powierzchni. Najwięcej, bo ponad 40 % stanowią gleby IV klasy bonitacyjnej.

Spośród gmin położonych nad środkowym Wieprzem, gmina Firlej należy do najbogatszych pod względem różnorodności środowiskowej. Znajduje to odzwierciedlenie w świecie zwierząt i roślin. Decydującym elementem fauny są gatunki związane z wodami i łąkami. Na obszarze gminy istnieją dwa

większe zbiorniki wodne, ale są one o odmiennym charakterze, odmiennej wartości przyrodniczej i o odmiennym wykorzystaniu. Śródpólne jezioro Kunów jest mało wykorzystywane przez faunę. Natomiast zupełnie inny charakter ma jezioro Firlej. Pomimo intensywnego wykorzystywania tego jeziora do celów rekreacyjnych, jego walory przyrodnicze takie jak występowanie trzcin, zakrzewień i zadrzewień w pobliżu jeziora, bliskość lasu, kontakt jeziora z torfowiskami czy jeziorami powoduje, że wykorzystują jezioro jako żerowisko wykorzystywane jest przez faunę nawet do rozrodu. Innym, niemniej jednak równie istotnym elementem środowiska wywierającym wpływ na charakter fauny w gminie są lasy. Największy kompleks leśny gminy Firlej nawiązuje do typowych fragmentów Lasów Kozłowieckich (na terenie gminy Lubartów) oraz mniejsze lasy takie jak: Kaniak, Las Choiny Wólczańskie, lasy koło Łukówca i Sułoszyna mają przeważnie charakter zagajników z domieszką gatunków śródpolnych.

6.2. Położenie obszaru gminy Firlej w stosunku do obszaru Natura 2000

Na obszarze gminy znajduje się niewielki wschodni fragment specjalnego obszaru ochrony (SOO) NATURA 2000 „**Dolny Wieprz**” oznaczony kodem **PLH 060051**, który położony jest w północno-zachodniej części gminy. Obszar NATURA w całości położony jest na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”.

Na obszarze Natura znajdują się cenne siedliska (roślin)

- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami roślinnymi;
- zalewane muliste brzegi rzek;
- ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe;
- ziołorośla nadrzeczne;
- niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie;
- nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe.

Ponadto na obszarze tym występują:

- bóbr europejski;
- wydra;
- kumak nizinny;
- żółw błotny;
- boleń;
- piskorz.

Obszar Natura 2000 „**Dolny Wieprz**” tworzy rozległą, płaska dolina rzeczna z bogatym mikroreliefem (piaszczyste wzniesienia i muliste obniżenia). Koryto rzeki zachowało naturalny, silnie meandrujący charakter. Towarzyszą mu liczne starorzecza i zastoiska. Do doliny głównej uchodzi kilka małych dolin rzecznych (m.in. Mininy i Świnki). W dolinie Wieprza położonych jest kilka kompleksów stawów. W dnie doliny dominują rozległe, ekstensywnie użytkowane łąki o zmiennym uwilgotnieniu. Lokalnie występują płaty łągów i zakrzaczeń wierzbowych oraz płaty muraw napiaskowych. W południowo-zachodniej części ostoi (poza terenem gminy Firlej) znajduje się kompleks leśny (bory świeże, olsy) z zespołem wydm i położonym między nimi, wybitnie cennym przyrodniczo, zbiornikiem wodnym – Jezioro Piskory. Naturalna dolina Wieprza, z licznymi meandrami i starorzeczami jest najlepszym przykładem „półnaturalnego krajobrazu dużej doliny rzecznej” w tej części Polski. Dolina ta pełni funkcje korytarza ekologicznego o randze krajowej. Jest ważną ostoją siedlisk podmokłych i okresowo zalewanych łąk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Stwierdzono występowanie 8 rodzajów siedlisk przyrodniczych z tego załącznika, zajmujących łącznie 37% obszaru. W enklawie ostoi znajduje się jedyne istniejące w Polsce, stanowisko zastępcze marsylii czterolistnej *Marsilea quadrifolia*. Roślina została tu wprowadzona w latach 1995 – 2000. Ponadto występuje tu 6 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Jest to też ważna ostoja ptaków wodno – błotnych. Rozległy, otwarty teren ma bardzo duże walory krajobrazowe.

Ponadto w bliskim sąsiedztwie z gminą Firlej (ok. 1 km w kierunku północno - wschodnim) znajduje się obszar specjalnej ochrony (OSO) Natura 2000 oznaczony kodem **PLB 060004 „Dolina Tyśmienicy”**. Ochroną objęte są tutaj takie gatunki ptaków jak: bąk, bączek, bocian czarny, bocian biały, bielik, puchacz, zimorodek oraz ryby i ssaki (szczegóły zawarte są w formularzu standardowym Natura 2000 – dla tego obszaru). Obszar „Dolina Tyśmienicy” obejmuje dolny odcinek doliny rzeki Tyśmienicy, od stawu Siemień do ujścia rzeki do Wieprza. Dolina jest zmeliorowana, zajmują ją wilgotne łąki z fragmentami turzycowisk, miejscami występują zarośla wierzbowe i olszyny. Znajduje się tu kilka niewielkich kompleksów stawów, liczne torfianki i starorzecza oraz kompleks stawów w Siemieniu (790 ha), który składa się z 2 dużych i 12 małych stawów. W tym kompleksie |20 % powierzchni dużych stawów i 40 – 50% powierzchni wielu stawów małych zajęte jest przez szuwały trzcinowe i pałkowe. Otoczenie obszaru stanowią tereny rolnicze. Obszar obejmuje również krasowe zapadlisko wypełnione torfem, zajęte przez torfowisko przejściowe porośnięte

łożą z osiką i brzozą oraz otaczający je Las Wólczyński i skrawki pól uprawnych, a także doły potorfowe, zajęte obecnie przez kilka torfianek. Obszar ten jest ostoją ptasią o randze europejskiej E 64. Na obszarze tym występuje co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 13 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

6.3. Stan środowiska na obszarze gminy

Ochronę środowiska na obszarze gminy Firlej regulują przepisy obowiązujących ustaw i rozporządzeń a wraz z nimi wykonane inwestycje. Stan środowiska należy tutaj ocenić jako dobry. Wpływ na ten stan mają: oczyszczalnie ścieków oraz ujęcia wód podziemnych. Na stan środowiska wpływ mają również biocenozy. Biocenozy o charakterze naturalnym lub półnaturalnym (lasy, użytki zielone, wody) zajmują na terenie gminy ok. 50 % powierzchni. Stan zachowania fitocenoz na terenie gminy jest dobry, ponieważ obszar ten objęty jest różnymi formami ochrony przyrody: Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, obszary Natura 2000 (na terenie gminy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie), użytki ekologiczne i pomniki przyrody.

Gmina Firlej jest zwodociągowana niemal w 100%. Zbiorowym zaopatrzeniem w wodę objęte są wszystkie sołectwa – 20, obecnie w trakcie realizacji są wodociągi we wsiach: Baran, Majdan Sobolewski i Zagrody Łukowieckie. Ludność zaopatrywana jest w wodę z 2 wodociągów gminnych. Gospodarstwa, które nie przyłączyły się do sieci wodociągowej korzystają z własnych studni kopanych oraz głębinowych.

Na terenie gminy funkcjonują następujące ujęcia wód podziemnych:

- w miejscowości Firlej
- w miejscowości Serock
- w miejscowości Czerwonka Gozdów – Zakładu Przemysłowo-Rolniczego „JURLUC”,
- w miejscowości Firlej – Przedsiębiorstwa Romanum Zajazd Imperium,
- w miejscowości Przypisówka – fermy drobiu „DROB-WIT” s.c.

Tło zanieczyszczeń powietrza kształtują systemy grzewcze. Obecnie zmniejsza się ilość zanieczyszczeń, która spowodowana została:

- wdrażaniem programów ochrony środowiska w uciążliwych zakładach przemysłowych
- zmniejszeniem energochłonności procesów technologicznych

Obecnie na terenie gminy nie należy raczej spodziewać się realizacji sieci ciepłowniczej. Nadal uciążliwymi będą niskie emitory. Propozycja zmiany paliw stałych na paliwa gazowe jest możliwa na terenie gminy, ponieważ przez jej teren przebiega projektowany gazociąg wysokoprężny ze stacją redukcyjną.

Gmina Firlej nie posiada własnego składowiska odpadów komunalnych ze względu na położenie jej w obszarach chronionych określonych przepisami ustawy o ochronie przyrody – obszar chronionego krajobrazu, obszar Natura 2000. W programie gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego gmina Firlej umieszczona została do korzystania z wysypiska w strefie puławskiej (gmina korzysta obecnie z wysypiska położonego w Rokitnie na terenie gminy Lubartów). W zakresie gospodarowania odpadami gmina Firlej zaliczona została do „Regionu Puławy”. Sprawę utrzymania porządku w gminie Firlej regulują przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z. 2021 r., poz. 779, z późn. zmianami) oraz ustawy z dnia 13 września 1996 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 888, z późn. zmianami) o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz przepisy regulaminów ustanowionych przez Radę Gminy Firlej.

Tło zanieczyszczeń powietrza kształtują systemy grzewcze, a obecnie zmniejsza się ilość zanieczyszczeń. Jednakże na terenie gminy nie należy raczej spodziewać się realizacji sieci ciepłowniczej. Nadal uciążliwymi będą niskie emitory. Propozycja zmiany paliw stałych na paliwa gazowe jest możliwa na terenie gminy, ponieważ przez jej teren przebiega projektowany gazociąg wysokoprężny ze stacją redukcyjną.

Na obszarze gminy dość poważnym źródłem emisji zanieczyszczeń są zanieczyszczenia pochodzące ze środków transportu. Przez teren gminy przebiega droga krajowa Białystok – Kock - Lublin – Rzeszów, przebiegając centralnie przez teren gminy przez miejscowości: Wola Skromowska, Łukowiec, Firlej, oraz Czerwonka Gozdów. Przeprowadzone pomiary hałasu zawarte w „Programie ochrony środowiska przed hałasem dla województwa lubelskiego dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż odcinków dróg” (2014 r.) wykazały przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla pory dziennej i nocnej na tej drodze krajowej. Stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu dla pierwszej linii zabudowy.

Stan czystości powietrza jest jednym z elementów decydujących o jakości i warunkach życia oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Główną przyczyną powstawania zanieczyszczeń powietrza są procesy spalania różnego rodzaju paliw, a podstawowymi źródłami ich powstawania są: zakłady przemysłowe, kotłownie lokalne, transport, paleniska domowe. Emisja zanieczyszczeń pyłowo-gazowych powstających w paleniskach domowych stanowi ok. 20 % ogólnej emisji zanieczyszczeń.

Zanieczyszczenia powietrza to ogólnie zarówno gazowe, jak i pyłowe substancje znajdujące się w atmosferze. Do najbardziej toksycznych, a więc najbardziej niebezpiecznych, substancji, zanieczyszczających powietrze,

należą: dwutlenek siarki, tlenki azotu, ozon oraz pyły. Związki te dostają się do atmosfery głównie w wyniku emisji spalin. Zależnie od ilości emitowanych substancji źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza mogą być:

- punktowe - skupione na bardzo małym obszarze
- powierzchniowe - (rozproszone) - do tej grupy zalicza się gospodarstwa domowe, które będą realizowane jako zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zagrodowa
- liniowe - zanieczyszczenia komunikacyjne, stanowiące drogi dojazdowe do terenów budowlanych
- z hałd i wyrobisk
- inne – jak np. koleje, lotniska, rolnictwo czy pożary.

Największe punktowe źródła zanieczyszczeń powietrza zlokalizowane są w skupiskach zabudowy, liniowe wzdłuż tras komunikacyjnych (droga krajowa Nr 19), natomiast powierzchniowe m.in. na terenach zabudowy mieszkaniowej ogrzewanej indywidualnie.

Gmina Firlej znajduje się w strefie lubelskiej ochrony powietrza oznaczonej kodem PL 0602. Dokonane badania jakości powietrza oraz ich wyniki świadczą o wystąpieniu przekroczenia dopuszczalnego średniorocznego stężenia pyłu PM_{2,5} oraz docelowego średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu w powietrzu. Prowadzone badania dotyczące jakości powietrza pokazują znaczne zanieczyszczenie powietrza pyłem zawieszonym (2019-2020 r.), również ostatnie badania dotyczące jakości powietrza wskazują na przekroczenia dopuszczalnych norm. Emisja powierzchniowa i liniowa zanieczyszczeń nie uległa większym zmianom.

Wyniki badań poziomów promieniowania elektroenergetycznego (PEM) na terenach wiejskich województwa (na najbliższym położonym terenie powiatu lubartowskiego) dokonane w 2020r. nie wykazały przekroczeń dopuszczalnego poziomu promieniowania w środowisku. W związku z tym nie istnieje potrzeba podejmowania działań naprawczych.

Na stan środowiska wpływ mają również biocenozy. Biocenozy o charakterze naturalnym lub półnaturalnym (lasy, użytki zielone, wody) zajmują na terenie gminy ok. 50 % powierzchni. Stan zachowania fitocenozy i zoocenozy na terenie gminy jest zadowalający, ponieważ obszar gminy objęty jest różnymi formami ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza
- Użytek ekologiczny Jezioro Kunów i Jezioro Firlej oraz Stawy w Budach
- Natura 2000 „Dolny Wieprz” oznaczony kodem PLH 060051
- Pomniki przyrody

Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” ustanowiony został na podstawie Rozporządzenia Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Pradolina Wieprza". Obszar ten obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Swoim zasięgiem obejmuje kilka gmin, m.in. gminę Firlej, w jej granicach znajduje się jego wschodnia część o powierzchni ok. 5500 ha (co stanowi ok. 43,5% powierzchni gminy). Obszar „Pradolina Wieprza” obejmuje rozległe doliny Wieprza i Tyśmienicy, przyległą wysoczyznę morenową wraz z jeziorami Kunów i Firlej oraz sąsiednimi kompleksami leśnymi.

Rozporządzenie w sprawie ustanowienia obszaru chronionego krajobrazu zawiera ustalenia dotyczące ochrony czynnej ekosystemów obszaru oraz wprowadza zakazy.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów Obszaru:

- 1) zachowanie oraz poprawa stosunków wodnych poprzez ograniczanie nadmiernego odpływu wód, gospodarowanie zasobami wodnymi w sposób uwzględniający potrzeby ekosystemów wodnych i wodno-błotnych, zachowanie naturalnego charakteru rzek, cieków wodnych, zbiorników wodnych i starorzeczy, ochronę funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych, zachowanie lub przywracanie dobrego stanu ekologicznego wód;
- 2) zachowanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej właściwej dla danego typu ekosystemu, głównie poprzez zachowanie lub przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów;
- 3) uwzględnianie potrzeb ochrony przyrody w gospodarce człowieka, w tym w gospodarce rolnej, leśnej, wodnej, rybactwie i turystyce;
- 4) ochrona i kształtowanie zadrzewień, ze szczególnym uwzględnieniem zadrzewień nadwodnych i śródpolnych;
- 5) ochrona specyficznych cech krajobrazu Pradoliny Wieprza, w tym meandrów rzeki, starorzeczy, naturalnych form rzeźby terenu;
- 6) odtwarzanie siedlisk dziko występujących gatunków roślin, grzybów oraz zwierząt, w tym dążenie do przywrócenia tradycyjnego sposobu użytkowania łąk (koszenie, spasanie);
- 7) tworzenie i ochrona korytarzy ekologicznych, umożliwiających migrację gatunków;
- 8) kształtowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób umożliwiający zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz wartości kulturowych, w szczególności przez: ochronę otwartej prze-

strzeni przed nadmierną zabudową, zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych, kształtowanie zalesień w sposób optymalny dla ochrony różnorodności biologicznej i walorów krajobrazowych, ochronę punktów, osi i przedpoli widokowych, usuwanie lub przesłanianie antropogenicznych elementów dysharmonijnych w krajobrazie;

9) dążenie do rewitalizacji zespołów zabudowy, w tym układów zabytkowych, propagowanie tradycyjnych cech architektury;

10) eliminowanie lub ograniczanie źródeł zagrożeń, w szczególności powietrza, wód i gleb, poprzez usuwanie zanieczyszczeń antropogenicznych, kształtowanie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej, promowanie sposobów gospodarowania gruntami, ograniczających erozję gleb.

Na Obszarze tym zakazuje się:

1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor i legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz.627, z późn.zm.²⁾);

3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświszkowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, zawarty w pkt 2, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę Obszaru.

Zakaz, zawarty w pkt. 3, nie dotyczy prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody.

Zakaz, zawarty w pkt 4, nie dotyczy terenów, dla których udzielono koncesji na wydobywanie kopalin przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Zakaz, zawarty w pkt 8, nie dotyczy obiektów lokalizowanych w obszarach wyznaczonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin lub w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gmin lub w ciągach istniejącej zabudowy.

6.4. Stan środowiska w przypadku braku realizacji postanowień studium

W przypadku braku realizacji projektu zmiany studium środowisko pozostanie na obecnym poziomie funkcjonowania. Zaniechanie realizacji planowanych inwestycji wynikających ze zgłoszonych wniosków uniemożliwi spełnienie zaplanowanych przez inwestorów inwestycji.

Ponadto niemożliwa byłaby szczegółowa ochrona terenów narażonych na wystąpienie powodzi i wyznaczenie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią – projekt zmiany studium uszczegóławia zasady ochrony tych obszarów zgodnie z opracowanymi przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej „Map zagrożenia i ryzyka powodziowego. Wyznaczenie tego terenu wskaże tereny w dolinie rzeki Wieprz, które nie mogą być zabudowane, wpłynie na poprawę bezpieczeństwa ludzi i zwierząt w przypadku wystąpienia powodzi, będzie służyć poprawie jakości życia mieszkańców gminy Firlej.

Środkami zapobiegającymi negatywnemu oddziaływaniu na środowisko są rozwiązania zaproponowane w projekcie zmiany studium dotyczące ochrony wód, ochrony przyrodniczej i leśnej, ochrony systemu ekologicznego gminy, kształtowania ładu przestrzennego, gospodarki odpadami, rozwiązań układu komunikacyjnego.

Na podstawie uchwalonego projektu zmiany studium będzie możliwe opracowanie projektu planu zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej (lub jego zmiany) dla umożliwienia realizacji m.in. elektrowni fotowoltaicznych, terenów mieszkaniowych, zagrodowej, letniskowej czy terenów usług i przedsiębiorczości.

Uchwalenie zmiany studium zapewni zrównoważony rozwój i ład przestrzenny, dalszy rozwój terenów inwestycyjnych w Przypisówce, ochronę interesów publicznych, w tym poprawę warunków życia mieszkańców i ochrony środowiska przyrodniczego zgodnie z polityką i celami strategicznymi określonymi w dotychczas obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

7. Stan środowiska w obszarach objętych projektowanym znaczącym oddziaływaniem

Na obszarze opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej nie powinno wystąpić znaczące oddziaływanie na środowisko, ponieważ projekt nie przewiduje realizacji inwestycji mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W obrębie terenów objętych zmianą studium nowe funkcje terenów nie spowodują znaczących oddziaływań – środowisko jako całość nie ulegnie przemianie, trwała przemiana środowiska nastąpi jedynie na terenach projektowanych zmian studium w postaci minimalnych przekształceń powierzchni ziemi i wymiany gruntów tylko pod inwestycjami.

W ramach tych terenów możliwa będzie także produkcja energii z odnawialnych źródeł o mocy powyżej 500 kW ze strefą ochronną. Projekt zmiany studium ustalił na obszarze gminy lokalizację inwestycji w zakresie rozwoju energii odnawialnej – fotowoltaiki. Projekt zmiany studium ustala, że rozwój energetyki odnawialnej będzie stanowić istotne uzupełnienie funkcji gospodarczych w obszarze całej gminy.

Stan środowiska nie zostanie przekształcony, ponieważ nie przewiduje się oddziaływań powodujących zmianę jakości środowiska. Jest to uwarunkowane rodzajem nowej zabudowy oraz zasadami realizacji inwestycji stanowiących zmianę – stosownymi zapisami ustaleń dotychczas obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dotyczącymi ochrony środowiska i przyrody wraz z jego zmianami. Umożliwienie realizacji inwestycji związanych z energią odnawialną jest zgodne z polityką w zakresie polityki energetycznej państwa, gdzie ok. 15 % energii powinno pochodzić z odnawialnych źródeł energii. Realizacja będzie miała pozytywny wpływ na zmianę klimatu, realizacja tych inwestycji nie będzie powodować emisji zanieczyszczeń środowiska, nie pogorszy jego stanu.

Ze względu na to, że projekt zmiany studium dopuszcza na terenie gminy realizację inwestycji mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, będzie obowiązywało przeprowadzenie procedury w sprawie oddziaływania inwestycji na środowisko zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. „O udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko” (Dz.U. z 2021 r., poz. 2373, z późn. zmianami).

W przypadku niezrealizowania inwestycji, tereny na których możliwa byłaby realizacji pozostaną w dotychczasowym użytkowaniu.

8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. „O ochronie przyrody”

Obszar gminy Firlej położony jest w Ekologicznym Systemie Obszarów Chronionych województwa lubelskiego i objęty jest wielkoprzestrzennymi i indywidualnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu. Obszar południowej części gminy znajduje się poza granicami obszarów chronionych, natomiast pozostała centralna i północna część gminy objęta jest różnymi formami ochrony przyrody. W granicach gminy Firlej znajduje się wschodnia część Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” o powierzchni ok. 5500 ha, co stanowi 43,5% powierzchni gminy. Niewielki północno-zachodni fragment gminy znajduje się w obszarze Natura 2000 „Dolny Wieprz” położony w Woli Skromowskiej i Wólce Rozwadowskiej. Południowo-zachodnia granica Obszaru Natura 2000 „Dolina Tyśmienicy” styka się z gminą w miejscowości Pożarów.

Projekt zmiany studium uwzględnia zapisy Rozporządzenia Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Pradolina Wieprza". Obszar ten obejmuje tereny

chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Swoim zasięgiem obejmuje kilka gmin położonych w powiecie lubartowskim, na terenie gmin: Jeziorzany, Michów, **Firlej**, miasta i gminy Kock, w powiecie puławskim, na terenie gmin: Puławy, Żyrzyn i Baranów oraz w powiecie ryckim, na terenie gmin: Ryki, Ułęż i miasta Dęblin i zajmuje obszar 33159 ha. Obszar „Pradolina Wieprza” obejmuje rozległe doliny Wieprza i Tyśmienicy, przyległą wysoczyznę morenową wraz z jeziorami Kunów i Firlej oraz sąsiednimi kompleksami leśnymi. Szczególnym celem ochrony jest zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych, historycznych i turystycznych środowiska ze szczególnym uwzględnieniem ekosystemów leśnych.

Projekt zmiany studium chroni ekosystemy czynne biologicznie nie narusza ich ciągłości, nie wyznacza nowych terenów budowlanych w obszarach eksponowanych widokowo, czy na glebach chronionych, chroni tereny bezpośrednio przylegające do kompleksów leśnych.

Projekt zmiany studium realizuje nowe inwestycje na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza, do których należą:

- tereny zabudowy zagrodowej (RM) w Antoninie i w Wólce Rozwadowskiej;
- tereny zabudowy letniskowej (ML) w Kunowie;
- tereny zabudowy mieszanej: jednorodzinnej i letniskowej (MN,ML) w Kunowie,
- tereny zabudowy mieszanej: zagrodowej i jednorodzinnej (RM,MN) w Przypisówce,
- tereny urządzeń wytwarzających energię z ze źródeł odnawialnych (R/F) w Antoninie Starym (w otoczeniu terenów leśnych oraz terenów przeznaczonych pod zalesienia).

Projekt zmiany studium sytuując nową zabudowę na Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” nie narusza ustanowionych przepisem prawa zasad zagospodarowania na tym obszarze ochronnym. Projekt zmiany planu zgodnie z przepisami Rozporządzenia Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie ustanowienia Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza ustala kształtowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób umożliwiający zachowanie walorów krajobrazowych i przyrodniczych oraz wartości kulturowych w szczególności poprzez: ochronę otwartej przestrzeni przed nadmierną zabudową, zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych, ochronę punktów osi i przedpoli widokowych, usuwanie lub przestawianie antropogenicznych elementów dysharmonijnych w krajobrazie. Projekt zmiany studium nie spowoduje żadnych kolizji z Obszarem Chronionego Krajobrazu, uwzględnia przepisy Rozporządzenia w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu i przestrzega zasad ochronnych. Dlatego też należy sądzić, iż na terenie objętym zmianami studium nie będą występować istotne problemy środowiska.

Realizacja nowych inwestycji na terenie objętym zmianą studium będzie odbywać się w nawiązaniu do zabudowy istniejącej. Projekt zmiany studium nie narusza ustaleń ochronnych obszaru chronionego krajobrazu: „Pradolina Wieprza”, przestrzega zasad ochronnych zawartych w rozporządzeniu w sprawie ustanowienia tego obszaru, nowa zabudowa powstanie w odległości powyżej 100 m od brzegów zarówno jeziora Firlej jak też jeziora Kunów.

Projekt zmiany studium uszczegóławia także obszary szczególnego zagrożenia powodzią związane z rzeką Wieprz wg map ryzyka i zagrożenia powodziowego opracowane przez Dyrektora Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Celem wprowadzenia tych obszarów jest ochrona terenów położonych w sąsiedztwie rzeki Wieprz przed powodzią. Projekt zmiany studium nie będzie negatywnie oddziaływał na przedmiot ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu. Projekt zmiany studium nie narusza ustaleń ochronnych ustanowionych dla tego Obszaru, przestrzega zasad ochronnych zawartych w rozporządzeniu w sprawie ustanowienia tego obszaru chronionego.

Projekt zmiany studium nie lokuje żadnych inwestycji na terenie obszaru Natura 2000. Wprowadza natomiast teren zabudowy zagrodowej (oznaczony symbolem **RM**) oraz teren usług (oznaczony symbolem **U**) w Woli Skromowskiej w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 „Dolny Wieprz”.

Tereny te położone są przy dawnej drodze krajowej nr 19 (obecnie wojewódzkiej) oraz w sąsiedztwie drogi ekspresowej (poza granicą uciążliwości tej drogi). Realizacja tych inwestycji nie powinna wpłynąć negatywnie na obszar Natura 2000 oraz jego integralność.

Podejmowanie kompleksowych działań w celu wyznaczenia konkretnych nowych terenów pod zabudowę sprzyja przestrzennemu porządkowi zagospodarowania. Dzięki takiemu działaniu nie nastąpi rozpraszanie zabudowy w terenach otwartych. Przez zwartość zabudowy zmniejsza się zanieczyszczenie środowiska dzięki możliwości realizacji systemów infrastruktury technicznej. Uporządkowanie zabudowy wpływa na harmonię krajobrazu.

W obszarze opracowania nie zidentyfikowano poważnych problemów ochrony środowiska. Obszar opracowania poddawany jest ciągłej antropopresji (m.in. z powodu położenia) z czym wiążą się zanieczyszczenia gleby, zanieczyszczenia powietrza, zagrożenia dla klimatu akustycznego oraz możliwość przypadkowego zanieczyszczenia wód.

9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposób w jaki te cele i inne problemy

środowiska zostały uwzględnione w projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej nie narusza zasad ochrony środowiska, wynikających z odrębnych przepisów ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Projekt studium nie lokuje żadnych inwestycji na terenie obszaru Natura 2000.

Projekt zmiany studium nie narusza ustaleń ochronnych Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza, przestrzega zasad ochronnych zawartych w rozporządzeniu w sprawie ustanowienia tego obszaru.

Ochrona środowiska realizowana jest poprzez różne przepisy prawne – ustawy i rozporządzenia. Projekt zmiany studium gminy Firlej nie narusza zasad ochrony środowiska wynikających z odrębnych przepisów ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska uwzględniają m.in.: ustawa o ochronie środowiska, ustawa o ochronie przyrody, prawo wodne, ustawa o lasach, ustawa o odpadach, ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie. Przykładem uwzględnienia celów ochrony środowiska są zapisy ustaleń dotychczas obowiązującego studium np. sposób postępowania z odpadami, ochrona zasobów wodnych czy ochrona krajobrazu, sytuowanie zabudowy poza uciążliwościami komunikacyjnymi, sytuowanie terenu przedsiębiorczości poza terenami zabudowy mieszkaniowej.

Ochrona środowiska realizowana jest poprzez różne przepisy prawne – ustawy i rozporządzenia. Najważniejszymi ustaleniami na szczeblu międzynarodowym (unijnym) są dyrektywy:

- 1) nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływów niektórych planów i programów na środowisko
- 2) Dyrektywą 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2001 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne
- 3) nr 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej Dyrektywy 2001/77 oraz 2003/30 WE
- 4) nr 2000/60/ WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej - Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW), gdzie art. 4 przewiduje dla wód podziemnych następujące główne cele środowiskowe:
 - zapobieganie dopływowi lub ograniczeniu dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych
 - zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu)
 - wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka
 - zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasileniem wód podziemnychWg RDW plany gospodarowania wodami są narzędziem planistycznym, które ma usprawnić proces osiągania celów środowiskowych oraz stanowią fundament podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości, a na obszarze dorzecza zapewnienie utrzymania lub poprawy jakości wszystkich wód.
- 5) nr 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem
- 6) pakiet klimatyczno-energetyczny do 2020 r.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska uwzględniają m.in.:

- 1) ustawa o ochronie środowiska wraz z rozporządzeniami wykonawczymi – utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, ochrona powierzchni ziemi, ochrona gleb, ochrona ekosystemów, różnorodności biologicznej, ochrona powietrza
- 2) ustawa o ochronie przyrody – ochrona i utrzymanie zasad zagospodarowania na terenie obszarów chronionych, ochrona wartości przyrodniczych
- 3) ustawa o lasach – ochrona terenów leśnych i zalesienie
- 4) prawo wodne – ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
- 5) plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.
- 6) ustawa o odpadach – aspekty dotyczące składowania oraz usuwania odpadów z terenów inwestycji

Osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2020 r. (zgodnie Planem Gospodarowania Wodami) wynika z wprowadzenia do polityki zasady zrównoważonego rozwoju i dotyczy:

- a. zaspokojenia zapotrzebowania na wodę ludności, rolnictwa i przemysłu,
- b. promowania zrównoważonego korzystania z wód,
- c. ochrony wód i ekosystemów znajdujących się w dobrym stanie ekologicznym,

- d. poprawy jakości wód i stanu ekosystemów zdegradowanych działalnością człowieka,
- e. zmniejszenia zanieczyszczenia wód podziemnych,
- f. zmniejszenia skutków powodzi i suszy.

Położenie obszaru opracowania zmiany studium na projektowanym obszarze ochronnym głównego zbiornika wód podziemnych „Niecka Lubelska” (GZWP nr 406), zobowiązuje do ochrony wód przed zanieczyszczeniem i uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej. Główne poziomy wodonośne zbiornika nr 406 to: porowo-szczelinowy związany z utworami czwartorzędu oraz szczelinowy związany z utworami kredy górnej; głębokość zalegania warstw wodonośnych wynosi od ok. 20 m do ok. 190 m głębokości poniżej p.t.t. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą ok. 1330 tys. m³/d, a powierzchnia całego zbiornika wynosi ok. 7200 km². Osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2020 r. (zgodnie z aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami - 2016) wynika z wprowadzenia zasady zrównoważonego rozwoju i dotyczy:

- zaspokojenia zapotrzebowania na wodę ludności, rolnictwa i przemysłu,
- promowania zrównoważonego korzystania z wód,
- ochrony wód i ekosystemów znajdujących się w dobrym stanie ekologicznym,
- poprawy jakości wód i stanu ekosystemów zdegradowanych działalnością człowieka,
- zmniejszenia zanieczyszczenia wód podziemnych,
- zmniejszenia skutków powodzi i suszy.

Projektowane nowe zagospodarowanie objęte zmianą studium nie wpłynie na pogorszenie stanu wód.

Zgodnie z podziałem dokonany w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (Dz. U. Z 2016 r., poz. 1911) – na terenie gminy Firlej znajdują następujące obszary jednolitych Części Wód Powierzchniowych:

- oznaczonych kodem PLRW 2000192479 nazwanym Wieprz od Bystrzycy do Tyśmienicy. Scalona część wód SW 0530. Odcinek posiada status silnie zmieniona część wód oraz typ – rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta, ocena stanu zły. Nie jest możliwe osiągnięcie celów środowiskowych. Wpływ działalności antropogenicznej na stan (JCW) generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu wód. Ze względu na brak środków technicznych umożliwiających przywrócenie odpowiedniego stanu wód w wymaganym czasie (tj. Do 2015, i zgodnie z aktualizacją planu do 2020 r.) istnieją odstępstwa (tzw. derogacje) od osiągnięcia celów środowiskowych.
- oznaczonych kodem PLRW 2000192999 nazwanym Wieprz od Tyśmienicy do ujścia. Odcinek posiada status naturalnych części wód oraz typ – rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta, ocena stanu zły. Nie jest możliwe osiągnięcie celów środowiskowych. Wpływ działalności antropogenicznej na stan (JCW) generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu wód. Ze względu na brak środków technicznych umożliwiających przywrócenie odpowiedniego stanu wód w wymaganym czasie (tj. Do 2015, i zgodnie z aktualizacją planu do 2020 r.) istnieją odstępstwa (tzw. derogacje) od osiągnięcia celów środowiskowych.
- oznaczonych kodem PLRW 2000242489 nazwanym Tyśmienica od Bystrzycy do ujścia Scalona część wód SW 0530. Odcinek posiada silnie zmieniona część wód oraz typ – mała i średnie rzeka na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych, ocena stanu zły. Zagrożone osiągnięcie celów środowiskowych. Wpływ działalności antropogenicznej na stan (JCW) generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu wód.
- oznaczonych kodem PLRW 200017249149 nazwanym Dąbrówka z jeziorami Firlej i Kunów - Scalona część wód SW 0550. Odcinek posiada status silnie zmienionej części wód oraz typ – mała i średnia rzeka na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych. Ocena stanu zły. Nie jest możliwe osiągnięcie celów środowiskowych. Wpływ działalności antropogenicznej na stan (JCW) generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu wód. Ze względu na brak środków technicznych umożliwiających przywrócenie odpowiedniego stanu wód w wymaganym czasie (tj. Do 2015 i zgodnie z aktualizacją planu do 2020 r.) istnieją odstępstwa (tzw. derogacje) od osiągnięcia celów środowiskowych.
- oznaczonych kodem PLRW 20001724789 nazwanym Ciek Przerwa – odcinek posiada status naturalnej części wód, potok nizinny piaszczysty, ocena stanu zły, niezagrożone osiągnięcie celów środowiskowych.
- oznaczonych kodem PLRW 200017249289 nazwanym Dopływ spod Bud – odcinek posiada status

naturalnej części wód, potok nizinny piaszczysty, ocena stanu zły, niezagrażone osiągnięcie celów środowiskowych.

- Oznaczonych kodem PLRW 20001924999 nazwanym Minina od Ciemięgi do ujścia - oznaczonych Odcinek posiada silnie zmieniona część wód oraz typ – rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta, ocena stanu zły. Zagrożone osiągnięcie celów środowiskowych. Wpływ działalności antropogenicznej na stan (JCW) generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu wód.

Obszary Jednolitych Części Wód Jeziornych:

- oznaczonych kodem PLLW 30714 Kunów: status – naturalna część wód, jezioro o wysokiej zawartości wapnia, niestratyfikowane, stan zły, zagrożone ryzyko osiągnięcia celów środowiskowych
- oznaczonych kodem PLLW 30713 Firlej: status – naturalna część wód, jezioro o wysokiej zawartości wapnia, niestratyfikowane, stan dobry, niezagrażone ryzyko osiągnięcia celów środowiskowych.

Obszary jednolitych części wód podziemnych:

Oznaczonych kodem PLGW 230084. Niezagrożone jest ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych. Stan ilościowy jest dobry oraz dobry stan chemiczny

Nowe inwestycje nie będą generować zanieczyszczeń do wód. Wprowadzane zmiany zmiany studium nie wpłyną negatywnie na stan oraz spełnienie celów środowiskowych. Spełnienie celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych powinno być możliwe dzięki zabezpieczeniom zapisanym w obowiązującym studium. Przykładem uwzględnienia celów ochrony środowiska są m.in. zapisy ustaleń obowiązującego studium ustalające urządzenie i ukształtowanie nawierzchni placów, dojazdów, miejsc parkingowych w sposób eliminujący zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych substancjami ropopochodnymi – w celu ochrony gleby i wód, ustalenie sposobu postępowania z odpadami, określenie sposobu oczyszczania i odprowadzania ścieków, ustalenie warunków dla ochrony przeciwpowodziowej, ochrona istniejących zasobów wodnych poprzez ustalenie sposobu zaopatrzenia w wodę, sytuowanie zabudowy przy drogach poprzez określenie nieprzekraczalnej linii zabudowy, ochrona przed uciążliwościami elektroenergetycznymi. Ponadto projekt zmiany studium zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej nie lokuje inwestycji zanieczyszczających wody podziemne, nie narusza zatem zasad ochrony środowiska wynikających z odrębnych przepisów ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Dzięki takim ustaleniom zapewniony będzie dobry stan wód ilościowy i chemiczny, niezagrażone jest nieosiągnięcie celów środowiskowych.

Projekt zmiany studium uwzględnia projekt „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą z do roku 2030”. Plan ten odnosi się do oddziaływania poszczególnych elementów środowiska. Zmiany klimatu na obszarze opracowania nie będą silne i nie powinny być odczuwalne. Lokalizacja inwestycji na obszarze projektu zmiany studium odbywać się będzie na terenach niezagrażonych tj. poza terenami osuwiskowymi czy terenami den dolinnych. Nowe lokalizacje inwestycji nie spowodują fragmentacji środowiska przyrodniczego. Pozytywne oddziaływanie na bioróżnorodność będzie miało wpływ na klimat – projekt zmiany studium uwzględnia wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działki inwestycyjnej. Nowe inwestycje na obszarze opracowania zmiany studium nie pogorszą stanu jakości powietrza.

Projekt zmiany studium uwzględnia ochronę przeciwpowodziową, wykorzystując w zagospodarowaniu „Mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego” opracowane dla dorzecza rzeki Wisły przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej. Dzięki szczegółowemu określeniu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią jest możliwa ochrona życia i zdrowia człowieka. Dodatkowo projekt zmiany studium nie dopuszcza do realizacji zabudowy w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią.

Zapewnienie dobrego stanu środowiska regulują zapisy ustaleń dotychczas obowiązującego studium, można więc stwierdzić iż projekt ten zapewnia dobry stan środowiska. Działania adaptacyjne mające na celu ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania zmian klimatu powinny dotyczyć: dostosowania do zmian klimatu norm stosowanych do projektowania obiektów budowlanych (tzw. świadectwa energetyczne), monitorowania kosztów prewencji i likwidacji szkód oddziaływania czynników klimatycznych oraz monitorowania rzeczowych zmian klimatu.

Wprowadzona zmianą studium tereny, na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł (fotowoltaika) na obszarze gminy to inwestycja przeciwdziałająca zmianom klimatycznym, jest to bezemisyjna technologia wytwarzania energii wykorzystująca energię słońca. Fotowoltaika jest bardzo dynamicznie rozwijającą się branżą energetyczną na świecie.

Projekt zmiany studium odnosi się również do „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego” na lata 2021-2027. Projekt zmiany studium uwzględnia zawarte w „Programie” priorytety - „Energia przyjazna środowisku” - dotyczące wytwarzania i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Wytworzenie energii z wykorzystaniem ogniw fotowoltaicznych zmniejszy (ale tylko w minimalnym stopniu) zapotrzebowanie na paliwa kopalne. Zgodnie z pakietem klimatyczno-energetycznym wyznaczony dla Polski udział OZE do 2020 r. wynosi 15 %. Realizacja inwestycji przyczyni się do zwiększenia wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii w bilansie ogólnym. Inwestycje w zakresie produkcji energii z OZE mogą przyczynić się do aktywizacji gospodarczej regionu.

10. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

10.1. Świat roślin i zwierząt oraz różnorodność biologiczna

Wprowadzane zmiany do studium podkreślą funkcjonowanie różnorodności biologicznej na terenie gminy poprzez jej ochronę systemu przyrodniczego gminy. Pod inwestycje nie przeznaczono siedlisk przyrodniczych ani też cennych ekosystemów, nie powinny zostać zakłócone warunki bytowania zwierząt. Na terenach projektowanej nowej zabudowy nastąpi modyfikacja szaty roślinnej, ale nie spowoduje to naruszenia równowagi środowiska abiotycznego. Wprowadzona zostanie roślinność sztuczna.

Na terenie nowych inwestycji pojawią się nowe rośliny: drzewa, krzewy, które mogą stanowić lokalną ostoję dla fauny: zwierząt, ptaków, owadów. W sąsiedztwie nowych terenów może nastąpić chwilowe zmniejszenie liczebności fauny, nie będzie jednak to miało większego wpływu na zmiany środowiska. Przeznaczenie terenów pod funkcje określone w projekcie zmiany studium nie wpłynie na zasoby flory i fauny oraz stan siedlisk przyrodniczych w otoczeniu, może natomiast wpłynąć na minimalną zmianę warunków bytowania fauny w rejonie lokalizacji obiektów. Realizacja ogniw fotowoltaicznych może doprowadzić do miejscowej zmiany szaty roślinnej, a panele fotowoltaiczne mogą służyć jako miejsca gniazdowania małych ptaków. Na terenach, na których nastąpi realizacja inwestycji nastąpi niewielka modyfikacja szaty roślinnej, ale nie spowoduje to naruszenia równowagi środowiska abiotycznego. Wprowadzona zostanie roślinność sztuczna. Na terenie nowych inwestycji pojawią się nowe rośliny: drzewa, krzewy, które mogą stanowić lokalną ostoję dla fauny: zwierząt, ptaków, owadów. W sąsiedztwie nowych terenów może nastąpić chwilowe zmniejszenie liczebności fauny, nie będzie jednak to miało większego wpływu na zmiany środowiska.

Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt będzie oddziaływaniem bezpośrednim, długoterminowym i stałym. Będzie też oddziaływaniem pozytywnym dla środowiska. Oddziaływanie fotowoltaiki będzie oddziaływaniem negatywnym na świat roślin i zwierząt oraz stan różnorodności biologicznej w miejscu lokalizacji farmy.

Nowe inwestycje nie spowodują utraty różnorodności genetycznej oraz różnorodności gatunków. Dotychczas obowiązujące studium chroni dostatecznie tereny obszary użytkowane rolniczo o znaczeniu dla różnorodności biologicznej i krajobrazowej środowiska, ekotony łąkowo-polne i leśno-polne. Projekt zmiany studium nie będzie realizował inwestycji na tych terenach cennych przyrodniczo.

Oddziaływaniem negatywnym stałym będzie zmniejszenie terenów biologicznie czynnych, natomiast oddziaływaniem negatywnym, okresowym będzie i bezpośrednim będą prace budowlane i hałas towarzyszący robotom budowlanym.

Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt będzie też oddziaływaniem bezpośrednim, długoterminowym i stałym. Będzie też oddziaływaniem negatywnym dla środowiska ze względu na ubytek powierzchni biologicznie czynnej. Będzie też oddziaływaniem pozytywnym dla środowiska. Jednakże nowe inwestycje nie spowodują utraty bioróżnorodności. Wzmożony ruch kołowy na drogach dojazdowych do inwestycji może stanowić minimalne zagrożenie dla populacji drobnej fauny.

Wprowadzane zmiany do studium nie wpłyną na znaczną zmianę funkcjonowania różnorodności biologicznej na terenie gminy. Pod inwestycje nie przeznaczono siedlisk przyrodniczych ani też cennych ekosystemów, nie powinny zostać zakłócone warunki bytowania zwierząt żyjących w obszarach Natura 2000. Przeznaczenie terenów pod funkcje określone w projekcie zmiany studium nie wpłynie na zasoby flory i fauny oraz stan siedlisk przyrodniczych w otoczeniu, może natomiast wpłynąć na minimalną zmianę warunków bytowania fauny w rejonie lokalizacji obiektów.

Nowe inwestycje przeznaczone pod tereny rozwojowe zabudowy usługowej (**U**), obiektów produkcyjnych i usług komercyjnych (**U,P**), urządzenia wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych (**R/F**) w oraz tereny rozwojowe zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**MN**), zabudowy zagrodowej (**RM**),

zabudowy lotniskowej (**ML**) oraz zabudowy o funkcjach mieszanych (**MN,ML; RM,ML; RM,MN**) nie będą negatywnie oddziaływać na świat zwierząt i roślin w stopniu mogącym pogorszyć stan środowiska.

11.2. Ludzie

Projekt zmiany studium zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej chroni przestrzeń, która nie powinna być zabudowana ze względów przyrodniczo-krajobrazowych i funkcjonalnych oraz ze względów bezpieczeństwa życia i mienia ludzi. Zmiana studium gminy Firlej określiła tereny szczególnego zagrożenia powodzią – zgodnie z opracowanymi przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej „Mapami zagrożenia i ryzyka powodziowego”.

Oddziaływanie na człowieka będzie miało miejsce w trakcie realizacji inwestycji, którymi będą hałas i pylenie spowodowane przez prace budowlane, montażowe i instalacyjne. Uciążliwości powinny być ograniczone do pory dziennej dzięki zastosowaniu nowoczesnych urządzeń o obniżonej głośności pracy. Na granicy terenów objętych projektem zmiany studium powinny być dotrzymane standardy jakości środowiska. Nowe tereny pod zabudowę nie naruszają istniejących relacji przestrzennych, nawiązują do uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych i nie pozostają w kolizji z otoczeniem.

Projekt zmiany studium wprowadza tereny i obiekty produkcji energii z odnawialnych źródeł (fotowoltaikę) na obszarze gminy. Nowe inwestycje położone są w zasięgu dróg publicznych, w sąsiedztwie linii elektroenergetycznych, w sąsiedztwie istniejących terenów i obiektów obsługi rolnictwa, czyli poza zasięgiem zabudowy mieszkaniowej. Również tereny obiektów produkcyjnych i usług komercyjnych (jak np. w Przypisówce – tereny **U,P**) położone są poza zasięgiem zabudowy mieszkaniowej.

Realizacja ogniw fotowoltaicznych nie będzie oddziaływać negatywnie na ludzi, nie będzie źródłem hałasu i zanieczyszczeń emitowanych do środowiska. W fazie realizacji przedsięwzięcia jak i eksploatacji inwestycja nie będzie wpływać negatywnie na istniejący stan środowiska. Bezpośrednie oddziaływania będą miały zasięg lokalny i ograniczą się do terenu, na którym prowadzone będą prace budowlane. W trakcie realizacji przedsięwzięcia może dojść do krótko trwającego wzrostu emisji zanieczyszczeń do środowiska w postaci pyłów w wyniku prowadzenia robót oraz emisji hałasu związanego z pracą sprzętu budowlanego. Jednakże wpływ ten będzie miał charakter krótkotrwały i będzie charakteryzował się niskim poziomem uciążliwości i powinien ustąpić po zakończeniu prac. Wszystkie odpady powstające w trakcie realizacji przedsięwzięcia będą odpowiednio segregowane i zagospodarowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Fotowoltaika uważana jest za jedno z najbardziej obiecujących i przyjaznych środowisku źródeł energii (odnawialnej), będzie oddziaływaniem pozytywnym na życie człowieka. Technologia fotowoltaiki jest przyjazna środowisku, stwierdza się brak emisji do powietrza

Wprowadzane zmiany do studium mogą być przyczyną zanieczyszczeń powietrza pochodzących z zabudowy mieszkaniowej oraz ze źródeł działalności usługowej czy obiektów produkcyjnych. Nie będą to jednak uciążliwości zagrażające życiu i zdrowiu człowieka. Czasowe oddziaływanie na powietrze związane będzie z pracą urządzeń i maszyn, transportem materiałów na plac budowy. Nie przewiduje się znaczącego pogorszenia stanu atmosfery. Będzie to oddziaływanie krótkoterminowe i długoterminowe o zasięgu miejscowym

Obsługa terenów objętych zmianą studium może być źródłem pośrednich oddziaływań na środowisko spowodowane hałasem wywołanym przez pojazdy dojeżdżające do inwestycji. Powstały ewentualny hałas nie wymaga stosowania środków ochrony. Warunki życia mieszkańców w sąsiedztwie projektowanych terenów nie powinny ulec zmianie. Klimat akustyczny obszaru gminy jest obecnie kształtowany hałas komunikacyjny istniejącej bardzo rozwiniętej sieci drogowej. Nastąpi minimalny wzrost hałasu komunikacyjnego w bezpośrednim sąsiedztwie projektowanej nowej zabudowy – ale obowiązujące studium dla realizacji tej zabudowy zapewnia ochronę w postaci pasa zieleni izolacyjnej.

Wiodącym celem rozwoju gminy Firlej jest osiągnięcie większych korzyści ekonomicznych z położenia i atrakcyjności turystycznej oraz jej związków funkcjonalnych z regionem rekreacyjnym doliny Wieprza, przy jednoczesnym zachowaniu zrównoważonej struktury przestrzennej pomiędzy terenami przeznaczonymi pod zainwestowanie, a terenami otwartymi. Rozwój gminy Firlej powinien opierać się na strategii ekorozwoju, stworzenia bazy obsługi turystycznej i rekreacyjnej, podbudowanej strategią marketingową i ofertową rozwoju marki agroturystycznego produktu turystycznego oraz rozszerzeniem bazy osadnictwa lotniskowego a to wszystko będzie umożliwiać tworzenie nowych miejsc pracy oraz podniesienie statusu finansowego mieszkańców gminy.

Warunki życia mieszkańców w sąsiedztwie projektowanych terenów nowej zabudowy nie ulegną zmianie. Na granicy terenów projektowanych zmian studium powinny być dotrzymane standardy jakości środowiska określone w przepisach prawo ochrony środowiska.

Wprowadzone zmiany studium mogą mieć charakter pośredni, krótkoterminowy, chwilowy i stały, o zasięgu miejscowym i nie będą stanowiły zagrożenia dla środowiska.

Oddziaływanie nowych inwestycji na ludzi może być negatywne i pozytywne. Negatywne oddziaływania to możliwość ewentualnego wzrostu hałasu czy zanieczyszczeń do powietrza, ale będą one

oddziaływaniami krótkoterminowymi, bezpośrednimi i stałymi. Zmiany w środowisku wynikające z prowadzenia prac budowlanych będą miały charakter bezpośredni, krótkotrwały i odwracalny. Będą to również oddziaływania o charakterze pozytywnym i stałym o zasięgu miejscowym.

Prognozuje się, że skala spodziewanej emisji zanieczyszczeń związanych z zagospodarowaniem nie będzie stanowić zagrożenia dla zdrowia i życia. Jest raczej mało prawdopodobne, aby na terenie objętym zmianą studium przekroczone zostały normy ochrony środowiska. Projekt zmiany studium nie spowoduje oddziaływań znacząco negatywnych dla życia człowieka.

Wprowadzone zmiany planu mogą mieć charakter pośredni, krótkoterminowy, chwilowy i stały, o zasięgu miejscowym i nie będą stanowiły zagrożenia dla środowiska człowieka.

10.3. Środowisko wodne

Wpływ projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na środowisko wodne może nastąpić w przypadku nieszczelności podłoża terenu działalności usługowej, czy obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych co może powodować przenikaniem zanieczyszczeń włąb gleby.

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej projekt zmiany studium będzie respektował ustalenia dotychczas obowiązującego studium w zakresie ograniczeń zmierzających do zmniejszenia oddziaływania na stan wód podziemnych i wód gruntowych.

Projekt zmiany studium chroni wody podziemne i uwzględnia obszary ochronne Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Gmina Firlej położona jest na obszarze Głównych Zbiorników Wód Podziemnych rozdzielonych korytem rzeki Wieprz tj. GZWP Nr 406 „Niecka Lubelska” oraz GZWP Nr 407 „Niecka Chełm-Zamość”, gdzie wody piętra kredowego (będące głównym źródłem zaspokojenia potrzeb wodnych regionu), podlegają szczególnej ochronie, pod względem ilościowym i jakościowym. Główną zasadą zagospodarowania w tych obszarach jest wykluczenie lokalizacji inwestycji wodochłonnych oraz obiektów i działań mogących spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód.

Projekt zmiany studium uwzględnia obszar wysokiej ochrony wód podziemnych (OWO). Obszar ten obejmuje tereny o niskiej odporności na zanieczyszczenia antropogeniczne. Tą szczególną ochroną objęte są tereny przylegające do doliny rzeki Wieprz. Południowa granica tego obszaru przebiega na linii Antonin – Kunów – Firlej Przypisówka. W celu ochrony obszaru objętego statusem OWO przed degradującym zainwestowaniem projekt zmiany studium uwzględnia zakazy dla nowych inwestycji, które dotyczą:

- lokalizacji obiektów szczególnie uciążliwych dla środowiska
- lokalizacji obiektów wodochłonnych
- lokalizacji ferm hodowlanych (obecnie istnieją fermy hodowlane m.in. w Woli Skromowskiej i Przypisówce)
- wprowadzenia ścieków do wód podziemnych

Wpływ projektu zmiany studium na środowisko wodne może nastąpić w przypadku nieszczelności podłoża terenu obiektów przedsiębiorczości, co może powodować przenikaniem zanieczyszczeń włąb gleby.

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej projekt zmiany studium będzie respektował ustalenia dotychczas obowiązującego studium w zakresie ograniczeń zmierzających do zmniejszenia oddziaływania na stan wód podziemnych i wód gruntowych.

Projekt zmiany studium chroni tereny zagrożenia powodzią wprowadzając dodatkowe ustalenia ochronne w zakresie ochrony tych terenów. Ustalenia te są wynikiem obowiązującej ustawy „Prawo wodne”, Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami w obszarze dorzecza Wisły oraz opracowanych i uaktualnionych przez KZGW „Map zagrożenia i ryzyka powodziowego”.

Zagrożeniem dla środowiska wodnego może być wytwarzanie odpadów na terenie projektowanych inwestycji. Zgodnie z ustaleniami projektu zmiany studium powinny być usuwane w sposób zgodny z regulaminem utrzymania porządku i czystości określonym uchwałą Rady Gminy.

Zainwestowanie obszaru będzie źródłem poboru wody i powstania różnego rodzaju ścieków. Zabudowa i utwardzenie nowych terenów budowlanych przyczynią się do zmniejszenia wchłaniania wód opadowych i zmniejszonego parowania.

Projektowane inwestycje znajdują się poza zasięgiem oddziaływania ujęć wód podziemnych wraz z ich ustanowionymi strefami ochronnymi. Zmiana studium nie spowoduje pogorszenia jakości wód gruntowych i podziemnych w zakresie ilościowym i jakościowym istniejących ujęć wód.

Dotychczas funkcjonujący system obiegu wody na terenach objętych zmianami studium będzie ulegał powolnemu przekształceniu w kierunku typowym dla terenów zurbanizowanych, będzie następowało dalsze ograniczenie infiltracji wód do gruntu w wyniku uszczelnienia części powierzchni terenu. Nastąpi zwiększenie ilości ścieków komunalnych w związku z rozwojem funkcji usług i przedsiębiorczości.

Nowe inwestycje nie stwarzają zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych określonych art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej. Projekt zmiany studium nie wprowadza inwestycji mogących oddziaływać negatywnie na stan wód podziemnych, nie istnieje więc zagrożenie zanieczyszczenia wód.

Wprowadzane zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

mogą mieć charakter bezpośredni, krótkoterminowy i długoterminowy o zasięgu miejscowym.

10.4. Powierzchnia ziemi i gleby

Na obszarze objętym inwestycjami projekt zmiany studium określa tereny gdzie nastąpi częściowa likwidacja pokrywy glebowej wskutek budowy obiektów budowlanych. Likwidacja pokrywy glebowej to proces nieodwracalny, który nastąpi na tych terenach gdzie powstanie nowa zabudowa, powstaną tereny zabudowane technicznie. Niszczenie gleby występuje również na terenach otaczających tereny zabudowywane, gdzie prowadzone są prace ziemne, składowane materiały, czy wytyczone trasy dojazdowe. Realizacja nowej zabudowy może spowodować minimalną degradację gleby o znaczeniu miejscowym objawiającą się m.in.: przekształceniem składu chemicznego gleby. Realizacja zamierzeń inwestycyjnych projektowanych zmian studium zagospodarowania przestrzennego spowoduje zmiany na działkach polegające na zmianie ukształtowania powierzchni terenu spowodowanej budową lub przebudową obiektów. Nastąpi utworzenie nasypu ziemi wybranej pod fundamenty obiektu, który po realizacji obiektów powinien być uporządkowany i zagospodarowany. Masy ziemne powstałe z wykopów oraz powstałe przy zbieraniu humusu powinny zostać zagospodarowane w obrębie działek inwestycyjnych z przeznaczeniem na cele zieleni, do niwelacji terenu, a ewentualne nadwyżki zostaną przekazane do odzysku poza terenem inwestycji.

Dzięki zasadom ochrony gleby i powierzchni ziemi określonym w obowiązującym studium powierzchnia ziemi nie powinna zostać zdewastowana. Inwestycje zlokalizowane zostaną na gruntach gleb najsłabszych klas ubogich w chronione gatunki roślin i zwierząt. Zagospodarowanie panelami fotowoltaicznymi może uchronić glebę przed intensywnym użytkowaniem rolniczym i stosowaniem pestycydów.

Realizacja nowej zabudowy nie będzie wymagała uzyskania zgody na wyłączenie gruntów z rolniczego użytkowania zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Z 2021 r., poz. 1326, z późn. zmianami).

Wpływ wprowadzanych zmian studium na powierzchnię ziemi i gleby będzie mieć charakter stały i bezpośredni o zasięgu miejscowym, będzie też oddziaływaniem bezpośrednim, pośrednim i krótkoterminowym.

10.5. Zabytki i dobra materialne

Projekt zmiany studium dokonał aktualizacji w zakresie dziedzictwa kulturowego gminy Firlej. Projekt zmiany studium określa zasady dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej. Obszar gminy Firlej objęty projektem zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej nie narusza przepisów ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami

10.6. Zasoby surowców mineralnych

Projekt zmiany studium ustalił tereny przeznaczenie pod powierzchnią eksploatację surowców mineralnych – obszary położone w Bykowszczyźnie i Majdanie Sobolewskim. Eksploatacja powinna być prowadzona zgodnie z wymogami ochrony środowiska w sposób wykluczający powstanie obrywów skarp. Zachowane powinny być zasady techniki górniczej, aby zapobiec obniżeniu wód gruntowych oraz degradacji środowiska m.in. skażeniu gruntu substancjami ropopochodnymi. W czasie eksploatacji powinna być zachowana bezpieczna wysokość i stateczność ściany wyrobiska przed obsunięciem, zachowana także bezpieczna odległość od dróg wewnętrznych i granic działki zgodnie z warunkami koncesji. Należy zapewnić odwodnienie powierzchniowe terenu wyrobiska i zwałowiska. Po eksploatacji obowiązuje rekultywacja do której mogą być wykorzystane masy ziemne. Rekultywacja powinna być prowadzona na terenie poeksploatacyjnym sukcesywnie, Kopalnia złoża spowoduje przekształcenie pokrywy glebowo-roślinnej oraz czasową zmianę ukształtowania powierzchni. Po zakończeniu eksploatacji powinno nastąpić uporządkowanie, zagospodarowanie terenu oraz dokonanie rekultywacji. Eksploatacja będzie oddziaływaniem bezpośrednim, stałym i długoterminowym. Inwestycje związane z powierzchnią eksploatacją kopalni nie powinny spowodować zagrożeń ruchami masowymi ziemi.

10.7 Krajobraz

Projekt zmiany studium lokując nową zabudowę nawiązuje ją do zabudowy już istniejącej. Od strony terenów otwartych wskazana jest realizacja zieleni osłonowej. Projekt zmiany studium podtrzymuje zasadę kształtowania harmonijnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz rozwoju przedsiębiorczości z towarzyszącą zielenią (określoną udziałem %% powierzchni biologicznie czynnej). Realizacja ustaleń nie spowoduje istotnego obniżenia walorów krajobrazowych obszaru a uporządkowanie procesu zainwestowania przyczyni się raczej do uporządkowania nowych krajobrazów, które powstaną. Nowe inwestycje nie spowodują przerwania połączeń przyrodniczych, zachowane zostaną walory krajobrazowe gminy.

Gmina Firlej ze względu na walory turystyczne środowiska – położenie w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” jest obszarem rozwoju rekreacji wypoczynkowej i turystyki krajoznawczej. Rekreacja winna stać się, obok rolnictwa, jedną z głównych funkcji obszaru. Nowa zabudowa powinna podporządkować się wymogom wynikającym z zasad zagospodarowania ustalonych dla tego Obszaru.

Obiekty przedsiębiorczości winny mieć stonowaną kolorystykę, harmonizującą z krajobrazem, otoczone ukształtowaną zielenią osłonową wysoką i średnią. Po zakończeniu realizacji inwestycji oddziaływanie na krajobraz ulegnie ograniczeniu. W miarę „wzrostu” zieleni ozdobnej i ochronnej, negatywny wpływ na estetykę terenu będzie stopniowo malał. Po zakończeniu budowy przedmiotowe inwestycje całkowicie wpiszą się w charakter obszarów sąsiedztwa i nie będą negatywnie wpływać na jego krajobraz.

Wyznaczone nowe tereny lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii mogą spowodować powstanie lokalnego krajobrazu przemysłowego. Wpływ farmy fotowoltaicznej na krajobraz ocenia się subiektywnie, tzn. może to być inwestycja szpecącą lub też zwiększająca atrakcyjność miejsca. Jednakże w krajobrazie inwestycje te są inwestycjami obcymi, ich realizacja może spowodować obniżenie walorów krajobrazowych obszaru. Elektrownia fotowoltaiczna będzie stanowić dominantę negatywną.

Ewentualne niekorzystne oddziaływanie nowej zabudowy na krajobraz powinno być minimalizowane poprzez odpowiednią formę architektoniczną nowej zabudowy, zachowanie proporcji terenu pod zabudowę i przeznaczonego pod powierzchnię biologicznie czynną, uwzględnianie terenów zieleni izolacyjnej odpowiednio ukształtowanego ciągu zieleni oraz zachowanie istniejących zadrzewień i ich ochronę jeśli nie kolidują z istniejącym zagospodarowaniem teren.

Prowadzone wszelkie prace budowlane dla różnych procesów inwestycyjnych wpłyną okresowo na zmianę istniejącego krajobrazu. Po zakończeniu prac budowlanych tereny inwestycji zostaną uporządkowane a niekorzystne oddziaływanie na otaczający krajobraz ulegnie zdecydowanemu ograniczeniu.

Ogniwa fotowoltaiczne to obiekty niskie, na krajobraz będą oddziaływały stale w skali mikro. Będzie to wprowadzenie nowego elementu do krajobrazu, ale nie powinien ten nowy element krajobrazu oddziaływać na tereny sąsiednie.

Wprowadzane zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego mogą mieć charakter stały i bezpośredni i będzie to oddziaływanie pozytywnie oddziałujące na środowisko, o zasięgu miejscowym.

10.8. Klimat

Projekt zmiany studium nie przewiduje wprowadzenia nowych funkcji terenu, które miałyby znaczący wpływ na zmianę klimatu. Może nastąpić minimalne ograniczenie przewietrzania terenów zainwestowanych przy zwiększonej niskiej emisji zanieczyszczeń jakimi są źródła energii cieplnej, czy komunikacyjny ruch drogowy. Obszary nowego zainwestowania przyczynią się do minimalnych modyfikacji klimatu lokalnego, jednak nie odczuwanego w znacznym stopniu przez człowieka. Tereny zabudowane wraz z zielenią towarzyszącą oddziałują na zmianę właściwości termicznych i wilgotnościowych powietrza, na aktywność ruchu powietrza. Klimatyczne i aerosanitarnie oddziaływanie zieleni wpływa bardzo korzystnie na klimat człowieka. Istniejące zagospodarowanie nie powoduje przekroczeń klimatu akustycznego poza teren inwestycji, a projektowane zmiany studium nie wpłyną na zmianę klimatu.

Tereny zieleni wprowadzane na tereny zabudowane oddziałują na zmianę właściwości termicznych i wilgotnościowych powietrza, na aktywność ruchu powietrza. Klimatyczne oddziaływanie zieleni wpływa bardzo korzystnie na życie człowieka. Na klimat będą też miały minimalny wpływ nowe źródła emisji zanieczyszczeń powstałych w wyniku spalania różnego rodzaju paliw.

Wszystkie prace, jak i budowa obiektów kubaturowych związane z pracą maszyn i ruchem pojazdów spowodują zanieczyszczenie powietrza unoszącymi się pyłami i spalinami od pojazdów.

Zmiana klimatu może być odczuwalna na obszarach wrażliwych takim na obszarze projektu zmiany studium jest obszar dna doliny (rzeki Wieprz czy rzeki Czerwonki). Projekt zmiany studium nie lokuje jednak żadnych inwestycji w dnie doliny oraz na terenach osuwiskowych.

Obecnie występuje tendencja wzrostowa warunków klimatycznych, która spowoduje, że wzrost średniej temperatury powietrza wpłynie na długość okresu wegetacyjnego oraz wpłynie na sukcesywny i powolny spadek liczby dni z pokrywą śnieżną. Wprowadzenie terenów do zalesień (w Łukówcu i Majdanie Sobolewskim bardzo minimalnie może przyczynić się do większej ilości pochłanianego CO₂ oraz niezauważalnej regulacji klimatu. Realizacja nowych inwestycji nie powinna wpłynąć na zwiększenie emisji CO₂. Na klimat wpływ ma również wiatr, wzrost gwałtowności działania porywów wiatru jest szczególnie niebezpieczny dla obiektów wysokich i wysokościowych, projekt zmiany studium nie wprowadza wysokiej zabudowy. Przewidywane zmiany warunków klimatycznych i środowiskowych w zakresie zmiany warunków hydrologicznych nie będą miały wpływu na realizację ustaleń zmiany planu (realizacja inwestycji będzie odbywała się poza terenami den dolinnych). Zmiany tych warunków hydrologicznych w sytuacji obniżania się poziomu wód gruntowych mogą wpłynąć negatywnie na różnorodność biologiczną. Nie będzie to jednak efektem zmiany planu.

Natomiast wzrost temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużonego okresu wegetacyjnego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego, co będzie miało znaczenie dla realizacji inwestycji związanych z turystyką i jej obsługą.

Działania adaptacyjne mające na celu ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania zmian klimatu powinny dotyczyć: dostosowania do zmian klimatu norm stosowanych do projektowania obiektów budowlanych (tzw. świadectwa energetyczne), monitorowania kosztów prewencji i likwidacji szkód oddziaływania czynników klimatycznych oraz monitorowania rzeczywistych zmian klimatu.

Realizacja fotowoltaiki na obszarze gminy będzie mieć pozytywny wpływ na klimat. Technologia ta jest przyjazna środowisku, stwierdza się brak emisji do powietrza, pozwala na redukcję emisji dwutlenku węgla, tlenków azotu i pyłów. Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych jest konieczny z uwagi na ograniczoną zasobność zasobów kopalnych surowców energetycznych i potrzebę przeciwdziałania zmianom klimatycznym

Wprowadzone zmiany studium zagospodarowania przestrzennego nie wpłyną na klimat oraz na jego zmiany.

10.9 Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu zmiany studium na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Obszar gminy Firlej położony jest w Ekologicznym Systemie Obszarów Chronionych województwa lubelskiego i objęty jest wieloprzestrzennymi i indywidualnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu. Obszar południowej części gminy znajduje się poza granicami obszarów chronionych, natomiast pozostała centralna i północna część gminy objęta jest różnymi formami ochrony przyrody. W granicach gminy Firlej znajduje się wschodnia część Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” o powierzchni ok. 5500 ha, co stanowi 43,5% powierzchni gminy. Niewielki północno-zachodni fragment gminy znajduje się w obszarze Natura 2000 „Dolny Wieprz” położony w Woli Skromowskiej i Wólce Rozwadowskiej. Południowo-zachodnia granica Obszaru Natura 2000 „Dolina Tyśmienicy” styka się z gminą w miejscowości Pożarów. Projekt zmiany studium nie lokuje żadnych inwestycji na terenie Natura 2000, ale ustala tereny nowej zabudowy w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 „Pradolina Wieprza” w Woli Skromowskiej dla zabudowy zagrodowej (RM) oraz zabudowy usługowej (U).

Projektowane zagospodarowanie obszaru gminy Firlej przedstawione w projekcie zmiany studium pozostanie bez wpływu na obszar Natura 2000. Nie będzie potencjalnie negatywnie ani też znacząco oddziaływać na stan siedlisk oraz gatunki ptaków, spójność oraz integralność obszaru Natura.

Projekt zmiany studium nie będzie negatywnie oddziaływał na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz jego integralność.

Projektowane inwestycje nie są bezpośrednio związane z obszarem Natura, nie wpłyną na stan siedlisk oraz nie wpłyną na zmniejszenie liczebności gatunków. Nowa zabudowa mieszkaniowa, usługowa i przedsiębiorczości również nie wpłyną na stan siedlisk, liczebność ich populacji, nie wpłyną na zmianę gatunków i ich integralność.

10.10 Zestawienie przewidywanych oddziaływań na środowisko poszczególnych terenów wydzielonych liniami rozgraniczającymi.

Przewiduje się, że przeznaczenie terenu ustalone w projekcie zmiany studium zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej będzie następująco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego:

Przeznaczenie terenu	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Gleby	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki dobra materialne
ML MN,ML RM RM,ML RM,MN	1 +/-	2 +/-	1 -	2 +/-	1 -	1 -	1	1	2 +/-	0	0	0
U	1 -	1 +/-	2 -	2 -	1 -	1	1 -	1 -	2 -	0	0	0
U,P	2 +/-	1 +/-	2 -	2 +/-	1 -	1 -	1	1	2 +/-	0	0	0
MN	1 -/+	1 -/+	2	2	1	1	1	1 -/+	2	0	0	0
PE	2	1	1	1	1	2	2	2	2	0	2	0
R/F	2 -	3 +	2 -	2 -	0 -	0 -	1 -	1 -	2 -	3	0	0

Intensywność oddziaływania nowej zabudowy na poszczególne elementy środowiska:

„0” - brak oddziaływań

„1” - słabe oddziaływania

„2” - średnie oddziaływania

„3” - silne oddziaływania

„-” - oddziaływania negatywne słabe

„+” - oddziaływania pozytywne

„*” - oddziaływania negatywne znaczące - powodujące przekroczenia standardów jakości środowiska - nie wystąpią

Ustalenia projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej nie spowodują pogorszenia stanu funkcjonowania środowiska. Na skutek realizacji ustaleń projektu zmiany studium mogą nastąpić zmiany w środowisku o różnym czasie trwania. Będą się charakteryzowały różnym natężeniem oraz zasięgiem. Projekt zmiany studium nie przewiduje wystąpienia skumulowanych ani też znaczących oddziaływań projektowanych inwestycji na terenie gminy Firlej na środowisko, które byłyby wynikiem przekroczenia standardów jakości środowiska wynikających z obowiązujących przepisów. Przedstawione poniżej zestawienie pokazuje możliwe natężenie oraz zasięg trwania ewentualnych zmian środowiska:

PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE	B E Z P O Ś R E D N I E	P O Ś R E D N I E	W T Ó R N E	S K U M U L O W A N E	K R Ó T K O T E R M I N O W E	D Ł U G O T E R M I N O W E	S T A Ł E	C H W I L O W E	P O Z Y T Y W N E	N E G A T Y W N E
---------------------------------------	--	--	--	--	--	--	----------------------------------	--	--	--

ŚWIAT ROŚLIN I ZWIERZĄT, RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	+						+		+	+
LUDZIE	+	+			+	+	+	+	+	+
WODA	+				+			+		+
POWIETRZE	+				+		+			+
POWIERZCHNIA ZIEMI					+			+		
KRAJOBRAZ	+						+	+	+	+
KLIMAT (w tym klimat akustyczny)	+				+	+			+	
ZASOBY NATURALNE	+	+			+	+			+	+
ZABYTKI		+					+			

Przewiduje się, iż na obszarze opracowania mogą wystąpić następujące oddziaływania na środowisko:

powierzchnia ziemi	możliwa degradacja pokrywy glebowej oraz zmiana ukształtowania terenu, Oddziaływanie na powierzchnię ziemi nie będzie znacząco negatywnym oddziaływaniem na środowisko.
klimat	pogorszenie klimatu akustycznego, pogorszenie czystości powietrza spowodowanej emisją zanieczyszczeń do powietrza inwestycje mogą generować odpady, a ewentualnie odpady z terenu inwestycji mogą oddziaływać chwilowo i krótkoterminowo do czasu zagospodarowania tych odpadów. Oddziaływanie na klimat nie będzie znacząco negatywnym oddziaływaniem na środowisko.
powietrze atmosferyczne	pogorszenie czystości powietrza spowodowanej emisją zanieczyszczeń do powietrza z terenów komunikacji, skala spodziewanej emisji zanieczyszczeń związanych z nowym zagospodarowaniem nie będzie stanowić zagrożenia dla zdrowia i życia. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne nie będzie znacząco negatywnym oddziaływaniem na powietrze atmosferyczne
świat roślin i zwierząt, różnorodność biologiczna	zmniejszenie terenów biologicznie czynnych, obniżenie bioróżnorodności. Oddziaływanie na świat roślin i zwierząt, różnorodność biologiczną nie będzie znacząco negatywnym oddziaływaniem na środowisko.
środowisko wodne	wzrost poboru wody, wzrost wytwarzania odpadów i ścieków, możliwość zanieczyszczenia wód gruntowych, możliwość obniżenia poziomu wód gruntowych oddziaływanie na środowisko wodne może nastąpić wyjątkowo w sytuacji,

gdy np. nastąpi zanieczyszczenie wód podczas prac budowlanych, lub w przypadku nieszczelności podłoża na terenach inwestycji.
Będzie to oddziaływanie krótkoterminowe, bezpośrednie i lokalne. Oddziaływanie na wody nie będzie znacząco negatywnym oddziaływaniem na środowisko.

Nie przewiduje się wystąpienia skumulowanych ani też znaczących oddziaływań projektowanych inwestycji na obszarze opracowania na środowisko, które byłyby wynikiem przekroczenia standardów jakości środowiska wynikających z obowiązujących przepisów.

11. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Projekt zmiany studium chroni przed zabudową obszary obejmujące tereny leśne, doliny rzek, użytki zielone, kompleksy polne, zadrzewienia, strome zbocza dolin, suche obniżenia dolinne, tereny wód powierzchniowych (rzeki, jeziora, oczka wodne, tereny podmokłe), elementy krajobrazu o szczególnych wartościach dla percepcji krajobrazu kulturowego (m.in. punkty widokowe, ciągi i osie widokowe w strefach ekspozycji krajobrazu).

Zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko będzie odbywało się na etapie realizacji jak też eksploatacji inwestycji. W okresie realizacji inwestycji minimalizacja oddziaływania na środowisko i otoczenie powinna zostać osiągnięta poprzez sprawną organizację procesu budowy. W fazie eksploatacji obiektów powinny być przestrzegane obowiązujące przepisy, w zakresie gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej. Stabilizacja równowagi środowiska osiągnięta zostanie poprzez działania pielęgnacyjno-konserwacyjne.

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania inwestycji na krajobraz a także na klimat akustyczny najbliższego sąsiedztwa, zgodnie ze wskazaniami projektu zmiany studium zagospodarowania przestrzennego, na terenach przedsiębiorczości oraz w niektórych terenach budowlanych zostanie założony pas zieleni o funkcji ozdobnej i izolacyjnej. Ważnym jest aby zagospodarowanie działki zielenią izolacyjną odbywało się jednocześnie z realizacją w inwestycji.

W przypadku wariantowania inwestycji mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (określonych symbolem R/F położonych na terenach rolnych), których powierzchnia będzie większa niż 1 ha, wybór wariantu pozostawiony zostałby do rozwiązania w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto szczegółowa lokalizacja urządzeń fotowoltaiki określona zostanie w planie zagospodarowania przestrzennego.

Przywrócenie wartości przyrodniczej następować będzie poprzez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu poszczególnych terenów wydzielonych liniami rozgraniczającymi. Ponadto zapobieganie i ograniczanie oddziaływań na środowisko projekt zmiany studium realizuje poprzez:

- uporządkowywanie gospodarki wodno-ściekowej
- rozwój zrównoważony (zabudowa wraz z określeniem powierzchni biologicznie czynnej)
- odpowiednie gospodarowanie na działkach poprzez wprowadzenie strefowania zagospodarowania
- dostosowywanie do obowiązujących przepisów w zakresie ochrony przed hałasem, czy przed emisją zanieczyszczeń
- ochrona przed zainwestowaniem terenów atrakcyjnych pod względem krajobrazowym
- porządkowanie zagospodarowania poprzez nawiązywanie do uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych
- realizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł
- wprowadzenie terenów zalesień.

Zadania na rzecz ochrony środowiska zgodnie z zapisami projektu zmiany studium zrealizowane będą poprzez: skupianie zabudowy, nawiązywanie zabudowy do zabudowy już istniejącej, oszczędne gospodarowanie przestrzenią, realizację inwestycji poza obszarami objętymi ochroną, wykorzystywanie w realizacji obiektów przedsiębiorczości wysokich technologii, przeznaczanie w obrębie działek znacznych powierzchni pod powierzchnie biologicznie czynnej, strefowanie zagospodarowania działki oraz oddzielanie poszczególnych funkcji uciążliwych pasem zieleni izolacyjnej.

Ograniczenia ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko skutków realizacji ustaleń projektu zmiany studium zawarte są w ustaleniach obowiązującego studium w formie ograniczeń, nakazów i zakazów dotyczących realizacji zabudowy.

12. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie przewiduje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań (ustaleń) zawartych w projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej.

W przypadku zastosowania wariantu „0” nie nastąpią żadne zmiany w środowisku, nastąpi jedynie rezygnacja z możliwości wykorzystania energii odnawialnej. A energia odnawialna powoduje polepszenie standardów jakości środowiska naturalnego. Wykorzystanie energii odnawialnej nie wpłynie na zwiększenie emisji CO₂, a lokalizacja inwestycji nie będzie stanowiła zagrożenia dla środowiska naturalnego i życia człowieka.

13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedstawiony dokument prognozy wykonany do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego został w ramach opracowywania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Procedurę opracowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko określa ustawa „O udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko”.

Prognoza swoim zasięgiem obejmuje obszar całej gminy Firlej w granicach administracyjnych i dotyczy obszarów określonych uchwałą Rady Gminy Firlej Nr XIX/99/2020 z dnia 30 marca 2020 r.

Zakres przedmiotowy prognozy uzgodniony został z:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie – pismem: z dnia 2 marca 2021 r., znak: WOOŚ.411.22.2021.MH,
- Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Lubartowie – pismem: z dnia 11 lutego 2021 r., znak: ONS-NZ.700/13/2021.

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej opracowana została w formie:

- opisowej
- graficznej – w skali 1:10 000 – odpowiadającej szczegółowości projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej, przedstawionej na ujednoczonym rysunku zmiany studium

Projekt zmiany studium obejmował wprowadzenie nowych terenów inwestycyjnych:

3)Zmiana studium dotyczy:

- *terenów rozwojowych nowej zabudowy: mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), zagrodowej (RM), letniskowej (ML) oraz o funkcjach mieszanych (MN,ML; RM,ML; RM,MN) oznaczonych na rysunku Studium;*
- *terenów zabudowy usługowej (U) w Woli Skromowskiej i Przypisówce;*
- *terenów obiektów produkcyjnych usług komercyjnych (U,P) w Przypisówce*
- *obszarów rolnych na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW (farmy fotowoltaiczne) wraz ze strefami ochronnymi, oznaczonych na rysunku Studium symbolem R/F/ - w Wólce Rozwadowskiej, Czerwoncu Gozdów, Serocku;*
- *obszarów powierzchniowej eksploatacji surowców w Bykowszczyźnie i Majdanie Sobolewskim;*
- *opracowania bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę;*
- *wprowadzenia ustaleń dokumentu Gminnej Ewidencji Zabytków;*
- *aktualizacji granic obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wg map ryzyka i zagrożenia*

powodziowego z 2020r;
- zmiana zapisów studium wynikających z ww zmian i aktualnego stanu prawnego.

Ponadto projekt zmiany studium dokonał drobnych korekt w projekcie zmiany studium, korekty te są pozostaną bez wpływu na stan środowiska.

Przekształcenia funkcjonalne i warunki zagospodarowania dotychczas obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego umożliwiają realizację ww nowej zabudowy.

Wprowadzane zmiany do studium zagospodarowania przestrzennego nie wpłyną na zachwianie proporcji pomiędzy terenami zabudowanymi a terenami aktywnymi biologicznie czynnymi, ponieważ ich program podstawowy wzbogacony zostanie programem zagospodarowania ekologicznego tj. zapisem wprowadzenia w obszarze terenu powierzchni biologicznie czynnej. Ubytek niewielkiej powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek powinien zostać zrekompensowany wprowadzeniem zieleni izolacyjnej, zimozielonej, komponowanej przestrzennie.

Zagospodarowanie przestrzenne gminy wynikające z projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz zmiany które nastąpią w środowisku w związku z realizacją inwestycji będą charakteryzowały się małym natężeniem i zasięgiem. Ustalenia dotyczące zabezpieczeń przed negatywnym oddziaływaniem na środowisko zawarte są w ustaleniach obecnie obowiązującego studium, które eliminują możliwość powstania zagrożeń związanych z projektowanym zainwestowaniem na terenie gminy.

Nowe tereny pod zabudowę nie będą naruszać istniejących relacji przestrzennych, nawiązują do uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych i nie tworzą w kolizji z otoczeniem.

Ustalenia projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Firlej oraz jego zmiany pozwalają na realizację nowych funkcji dla wybranych terenów:

- Przyjęte w projekcie zmiany studium nowe kierunki zagospodarowania przestrzeni pozostają w zgodzie z warunkami przyrodniczymi i systemem przyrodniczym gminy.
- Kierunki rozwoju osadniczego obszaru gminy pozostają w zgodzie z uwarunkowaniami wynikającymi z planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego.
- Projekt zmiany studium uwzględnia spełnienie celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych dzięki zabezpieczeniom zapisanym w obowiązującym studium.
- Projekt zmiany studium uwzględnia „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu”.
- Obiekty wytwarzające energię z odnawialnych źródeł (farma fotowoltaiczna) nie oddziałują negatywnie na ludzi i zwierzęta, nie emitują hałasu, wysokość urządzeń jest optymalna, ale mogą być widoczne odbicia światła z paneli, nie stanowią źródła hałasu ani nie wprowadzają zanieczyszczeń do środowiska.
- Wykorzystanie energii z odnawialnych źródeł wpływa na poprawę jakości powietrza, zachowania zasobów nieodnawialnych i zwiększenie efektywności energetycznej. Planowane działania zmierzające do zwiększenia wykorzystania energii odnawialnej będą więc pozytywnie oddziaływać na środowisko.
- Projekt zmiany studium nie dopuszcza do realizacji nowych inwestycji położonych na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią.
- W przypadku wariantowania inwestycji mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, których powierzchnia będzie większa niż 1 ha, wybór wariantu pozostawiony zostałaby do rozwiązania w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
- Przeznaczenie terenu pod różne funkcje nie spowoduje przerwania połączenia ani też ograniczenia systemu przyrodniczego gminy. Modyfikacja szaty roślinnej na działkach zmiany studium nie spowoduje to naruszenia równowagi środowiska abiotycznego.
- Realizacja nowych inwestycji nie będzie transgranicznie oddziaływać na środowisko.
- Nowa zabudowa kubaturowa nie będzie tworzyć dysharmonii krajobrazowej ani też sztucznych dominant przestrzennych.
- Stan środowiska nie zostanie przekształcony, ponieważ nie przewiduje się oddziaływań powodujących zmianę jakości środowiska. Jest to uwarunkowane rodzajem nowej zabudowy oraz zasadami realizacji inwestycji stanowiących zmianę – stosownymi zapisami ustaleń dotychczas obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dotyczącymi ochrony środowiska i przyrody wraz z jego zmianami.
- Przyjęte w projekcie zmiany studium zagospodarowania przestrzennego rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne nie wpłyną negatywnie na funkcjonowanie środowiska, zapewniają prawidłowe gospodarowanie na działkach, a wprowadzenie jednostkowych zmian studium zagospodarowania przestrzennego dotyczących konkretnych terenów nie spowoduje zachwiania równowagi przyrodniczej gminy.

14. Oświadczenie autora prognozy

Autor prognozy spełnia warunki określone w art.74a ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko” (Dz. U. Z 2021 r., poz. 2343 z późn. zmianami).

„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”

Paweł Wójtowicz